

BUENOS AIRES

OKT. - NOV. 1977

La Vida Espiritual

**Duhovno
življenje**

Int. št. 753

Jesús es el Mediador de la Nueva Alianza

La Antigua Alianza se cumple en Jesús

Los hombres nos „aliamos“ entre nosotros por medio de pactos, acuerdos y compromisos de carácter político, militar, económico o afectivo. Dios también quiso “aliarse”, “comprometerse”, “ponerse de acuerdo” con nosotros, que somos su imagen. Y eso porque nos ama, y en consecuencia, quiere entregarse a nosotros y que nosotros nos entreguemos a El.

Por medio de Moisés, Dios concluyó su primera Alianza con el Pueblo de Abraham. Pero El quiso renovarla y perfeccionarla con el pueblo de Jesús, que somos nosotros. Así lo anunció el profeta Jeremías: *Llegarán los días, dice el Señor, en que haré una Nueva Alianza con la casa de Israel y con la casa de Judá. Pondré mis leyes en su conciencia y las grabaré en su corazón, y yo seré su Dios y ellos mi Pueblo.*

Todo lo anterior —toda la historia de Israel, con su culto, su Ley y sus instituciones— era el anticipo y la figura de lo que iba a venir. Era la preparación de Cristo, conducía a Cristo, y alcanzó su pleno y definitivo cumplimiento en El. El iba a inaugurar y a sellar la Nueva Alianza entre Dios y nosotros. *Una Alianza más perfecta, fundada sobre promesas mejores*, leemos en la Carta a los Hebreos.

Jesús une a los hombres con Dios

Jesucristo es el Mediador de la Nueva Alianza. El es el Profeta que nos habla definitivamente en nombre de su Padre, y a quien *Dios acreditó con milagros, prodigios y signos, realizados por su intermedio*, como se nos dice en el Libro de los Hechos de los Apóstoles. El es el Sacerdote que se ofreció a sí mismo y que intercede por nosotros delante de Dios. El es el Rey, que ha recibido de su Padre el poder para someter y “reunir” todas las cosas.

Slika na 1. strani platnic:

Kranj na Gorenjskem.

Skofovska sinoda: kateheza otrok in mladine

V petek, 30. septembra, na god sv. Hieronima, cerkvenega učitelja in prevajalca svetega pisma, bo v Vatikanu, pri sv. Petru, začetek petega zasedanja škofovske sinode.

Med udeleženci bo 14 zastopnikov Vzhodnih cerkva, okrog 150 delegatov škofovskih konferenc, 10 predstavnikov Zveze višjih redovnih predstojnikov, 17 voditeljev papeških kongregacij in tajništev, glavni tajnik sinode in okrog 25 članov, ki jih bo po pravilih imenoval sv. oče Pavel VI.

Slovenske škofe bo zastopal dr. Janez Jenko, škof Slovenskega Primorja, iz Argentine bodo navzoči: kardinal Primatesta, nadškof López in škof Bozzoli. Med visokimi kardinali bodo: Hrvat Šeper, Poljak Wojtyła, Ukrajinec Slipyi, Nemec Höffner, Brazilec Lorscheider, Italijan Poma; za njimi ne bosta zaostajala severnoameriški nadškof Bernardin in Francoz Etchegaray.

Na sinodi, ki bo predvidoma trajala štiri tedne, bodo zbrani očetje, zastopniki božjega ljudstva, razpravljali o katehizaciji danes, posebej otrok in mladine.

Peta sinoda bo tako rekoč nadaljevanje četrtega zasedanja pred tremi leti, na katerem so govorili o evangelizaciji današnjega sveta. „Evangelizirati pomeni za Cerkev prinašati veselo oznanilo v vse plasti človeštva in z vplivom tega oznanila od znotraj spreminjati in prenavljati človeštvo“, pravi apostolska spodbuda Pavla VI.

Pri evangelizaciji je seveda pomembna vsebina, ki mora odgovarjati zvesto božji besedi; toda to ne sme zakriti pomembnosti poti in sredstev. Apostolska spodbuda Pavla VI. je opozorila na nekatera pota. Med temi: pričevanje z življenjem, živo pridigo, besedno bogoslužje, uporabo družbenih občil, nujnost osebnega stika, vlogo zakramentov, ljudske pobožnosti in katehezo, o kateri bodo temeljiteje razpravljali na sinodi.

Kateheza — sistematičen pouk — „skuša poglobiti, utrditi, okrečiti in privedi do vedno večje zrelosti vero tistih, ki pravijo, da že verujejo in da so že verniki, da bi bili to še bolj“. Kateheza mora zato razsvetljevati vse dobe človeškega življenja, poseben sijaj pa mora imeti v otroški in mladostni dobi, ko mlad kristjan postavlja temelje svoji veri.

A. S.

Krmar današnje^v Cerkve

V zadnjem letu se je papež Pavel VI. udeležil 30 verskih slovesnosti, sprejel 29 skupin škofov iz 11 držav na obisku ad limina, govoril trikrat kardinalskemu zboru, sprejel 21 novih poslanikov, 32 državnih poglavarjev, predsednikov vlad in ministrov, 25 poslaničkov, ki so že akreditirani pri ap. sedežu ali pri italijanski vladi, 45 drugih osebnosti mednarodnih organizmov in ustanov, 71 posebnih skupin in 14 skupin in visokih predstavnikov nekatoliških in nekrščanskih verstev. Vsako sredo je imel splošno avdienco.

Eden najpogostejših govorov papeža v preteklem letu je bila notranja edinstvo cerkvenega občestva proti grožnjam slabo umevanega pluralizma in negibljivosti tradicije po drugi strani. Jasnost je zahtevala nekatere boleče ukrepe tako proti nadškofu Lefebvru kot proti opatu Franzoniju. V središču pastoralne dejavnosti Pavla VI. so bili zakramentalno življenje, kult in krščanska pobožnost. V zvezi s tem je napisal pismo ob mednarodnem evharističnem kongresu v Filadelfiji, daroval sv. mašo v Bolseni ter obhajal praznik sv. Rešnjega telesa v baziliki sv. Pavla. Priporočal je spoved prvoobhajancev in vseh ostalih vernikov. Marijinemu češčenju je posvečal angelsko molitev vsako nedeljo opoldne, sestavil raz-

lične poslanice in pisma kardinalu Šeperju ob proslavah v Solinu, ob odprtju svetišča v Guadalupe in ob 60-letnici prikazovanj v Fátimi.

Preuredil je papeški svet za laike in komisijo „Pravičnost in mir.“ Prav tako je v 14. letu svojega papeževanja Pavel VI. reorganiziral rimsko škofijo. V tem letu se je tudi trudil lajšati položaj Cerkve, kjer je v težavah. Cerkve ne želi privilegijev, ampak samo možnost lojalno sodelovati za skupno dobro ob medsebojnem spoštovanju svobode in pristojnosti. V ta okvir je treba vključiti obisk msgr. Casarolija v Bolgarijo in pogostne stike Apostolskega sedeža z različnimi predstavniki oblasti iz držav vzhodne Evrope.

Te zadeve je papež poudaril v govoru kardinalom junija 1976, potem pa v avdiencah škofom iz Češkoslovaške in Madžarske. Pripomnil je, da je prišlo v omenjenih deželah do izboljšanja verskih pogojev, četudi so še vedno nekatere problemi, ki jih je treba rešiti.

Dokajšnja je bila papeževa dejavnost tudi na ekumenskem področju. Omenjamo srečanja z anglikanskim primasom Cohanom, skupno molitev z njim v Sikstinski kapeli, obisk vatikanske delegacije pri romunskem pravoslavnem patriarhu, papeževe številne govore

v korist ekumenizma, npr. ob avdienci osebju Tajništva za edinost kristjanov, ali 6. junija 1976 ameriškim škofom in skupini Italijanov, ki so mu poklonili prvi izvod medverskega prevoda novega sv. pisma v italijanščini.

Pavel VI. je v svojem 14. letu papeževanja zelo poudarjal temeljne človekove pravice, kot je na primer pravica do življenja. Za svetovni dan miru je obrazložil

Prebirajmo vsak dan v svojih rokah jagode rožnega venca in opravljajmo to molitev s preprostostjo in gorečnostjo poniznih, majhnih, pobožnih, preskušanih in zaupnih vernikov. Molimo rožni venec za mir v Cerkvi in v svetu.

Pavel VI.

témo: Če hočeš mir, brani življenje. Nastopil je proti splavu, proti individualnemu in kolektivnemu zločinstvu ter proti terorizmu in mučenju.

Pavel VI. se je dalje neprestano boril za mir. To je podčrtal zlasti v govorih kardinalom, državnikom in politikom. Izrecno je izrazil svojo željo, da bi prišlo do miru na Severnem Irskem, v Južni Afriki, Rodeziji.

Pavel VI. je sam in po svojih predstavnikih vedno zastopal težnje po človeškem napredku, razumevanju med narodi, po mednarodni pravičnosti, po reviziji izmenjalnih in trgovskih sistemov, po širjenju pismenosti in kulture ter pozival k prenehanju nasilja, ugrabitev oseb in mučenja pripornikov. Pospeseval je obrambo okolja, počlovečenje socialnih struktur, podpiral obrambo manjšin. Omeniti je treba tudi borbo Pavla VI. proti mamilom, nastope v obrambo človeških pravic (v poslanici evropskemu svetu), pravic izseljencev in njihovih družin, delavcev in tistih, ki se poslužujejo družbenih občil.

Časi so težki, je dejal papež v avdienci 26. januarja 1977, zato moramo biti pripravljeni nanje ter živeti z osebno in plemenito vero, moralno energijo in zavzetostjo resničnih kristjanov.

Janeza Evangelista Kreka delo in plačilo

Janez Ev. Krek je bil, kakor smo videli, neutrudljiv in nadvse požrtvovalen delavec, lahko rečemo da na vseh področjih našega javnega življenja. Veliko delo je opravil na njih vseh. Kaj pa je za to dobil? Saj je vsak delavec vreden svojega plačila, tudi javni delavec.

Gmotnega plačila Krek ni iskal. Imel je svojo plačo, ko je poučeval; med poslančevanjem je dobival svoje dnevnice. Več ni potreboval, saj je še to, kar je dobival, največ razdal. V novi izdaji Zbrana del Ivana Cankarja sem našel, da je tudi ta pisatelj некоč prejel od Kreka 300 kron tedanjega denarja. Urednik sicer domneva, da je to bila nagrada za kak Cankarjev spis, morda za name-ravan ponatis knjige Na klancu. Moglo bi kaj takega biti, vendar pa ni nemogoče, da je to bil Krekov dar pisatelju, za katerega je pač vedel, kako slabo se mu je godilo.

Gmotnega plačila torej Krek ni iskal. A so še druge vrste plačila, nekatere čisto npravnega značaja, kakor je npr. hvaležnost. O tej sicer pravijo, da je ena najredkejših kreposti, vendar je Krek pač našel koga, ki mu je bil za usluge hvaležen. Enega od njih bomo še

omenili, saj je tudi med nami znan.

Druga vrsta plačila skoraj npravnega značaja so razne časti, npr. odlikovanja, imenovanja za častnega občana, posvetitve del in ustanov in podobno. Tudi ta je Krek dobil in jih še dobiva.

Odlikovanje je, kolikor vemo, dobil samo enkrat. Pa je še tega takoj odklonil. Škof Jeglič mu je iz Rima prinesel sporočilo o imenovanju za papeškega prelata, po katerem bi mu pripadal naslov monsinjorja. Komaj je Krek za to zvedel, je zahteval od škofa, naj odlikovanje vrne, kar je škof tudi storil.

Zakaj je Krek tako odločno zavrnil papeško odlikovanje, o tem je bilo izrečenih že mnogo domnev, a še vedno si tega ne znamo zadovoljivo razložiti. Bil je pač za tako odlikovanje še zelo mlad, saj ni dočakal niti 40 let. Mlad in življenja poln človek normalno ne išče odlikovanj, temveč dela. Odlikovanja potrebujejo starejši zlasti tedaj, ko morajo opuščati svoje delo in se umikati s svojih mest; takrat jim ta lajšajo odhod in jim dajejo umeti, da njihov trud ni bil zaman in nepriznan.

Nekaj mesecev poprej, kot je škof prinesel Kreku odlikovanje,

je temu umrla mati. To je bil zanj zelo hud udarec; z materjo je izgubil svoj dom v Selcih. In morda še kaj več, saj so nekateri poznavalci Kreka menili, da je po materini smrti postal drugačen in da v to dobo spadajo tudi njegove preizkušnje in težave. Morda je škof z odlikovanjem hotel Kreka potolažiti in je on to vedel, pa tolažbe ni hotel. Kaj vemo, kaj vse je v njem vplivalo, da odlikovanja ni sprejel.

Častnih članstev in častnih občanstev je Krek prejel precej. Ko je med vojno v Ljubljani skrbel za primorske begunce, za Slovence in za Furlane oz. Italijane, so oboji obljubljali, da bodo njihove ob-

čine podelile Kreku častno občanstvo. Kakor so se stvari iztekle, seveda do tega ni prišlo. Prav je, da se ga vsaj mi še spominjamo in njemu posvetimo kako našo ustanovo.

Plačilo za delo so lahko tudi uspehi. Krek je brez dvoma uspel v mnogih svojih naporih. Naše zadruge, društva, njegovi spisi in še marsikaj, kar je poklical v življenje, so bile žive priče Krekovih uspehov. Marsikaj od tega je zašlo v težave še za Krekovega življenja, proti koncu je marsičemu zadala hude udarce svetovna vojna. Vendar so ti sadovi Krekovih naporov njega in vojno preživeli. Potem pa so prišle nove težave gospodarskega, političnega, tudi idejnega značaja, ki so Krekove ustanove slabile. Druga svetovna vojna in kar je prišlo za njo, pa je z vsem temeljito pomedlo. Danes ni več Krekovih zadrug, ni njegovih izobraževalnih društev, ni delavskih organizacij, ni stranke. Tako ne moremo nanj obrniti Aškerčevega verza: V svojih delih sam boš živel večno. Kaj je ostalo od njegovih del samo 60 let po smrti? Komaj njegovi spisi, a še ti nam niso dostopni, še te le malokdo pozna in prebira.

Posebna vrsta plačila za kulturnikovo delo so tudi njegovi učenci. Krek jih je imel mnogo. Če bi hoteli k razlogom, ki so se naštevili za dokaz, da Krek ni bil politik, dodati še enega, bi dejali, da Krek ni bil politik, ker je imel

in zapustil mnogo učencev. Saj je skoraj pravilo brez izjeme, da si politiki ne znajo vzgojiti učencev in naslednikov. A Krek je bil politik tudi kljub temu, da je znal pridobivati in vzgajati učence. Za to je imel nekaj, kar je politiku celo bistveno potrebno, pa tako rado manjka, namreč izreden dar za pridobivanje ljudi za svoje ideje in vzore. In je imel še drug tak

dar, svojo popolno nesebičnost, da je celo lastne uspehe rad prepuščal drugim in jih tako opogumljal v njihovem prizadevanju.

Krek je že kot mlad profesor zbiral pri sebi na stanovanju dijakke. Med drugimi je tedaj zahajal k njemu Oton Župančič, prišel je tudi Ivan Cankar. Oba sta pozneje hodila svojo pot, vendar sta oba v svojih delih postavila Kreku lepe

Znamenje
na Sv. Joštu
nad Kranjem,
kjer je imel
dr. Janez Ev. Krek
socialne tečaje.
sem . . .“

spomenike. Tudi to je plačilo za delo.

Pozneje je Krek zlasti zahajal med akademike. Prirejal je zanje tečaje, med temi tečaje pri Sv. Joštu, ki so postali znani čez slovenske meje. Tem Krekovim učencem se imamo zahvaliti za marsikaj, kar se je pozneje med nami zgodilo in naredilo. Morda ni vse bilo najboljše, a kakor vsa dela tudi najboljšega človeka niso popolna, tako tudi njegovi učenci niso.

Prav izreden in vzoren primer Krekovega učenca je bil pred šestimi leti v visoki starosti umrl Ivan Doleneč. S Krekom se je seznanil v svojih dijaških letih, nato je bil ob njem, kadar in kolikor je mogel. Ni iskal Krekovega nasledstva in ga ni dosegel, za to ni imel ne daru ne značaja. Storil pa je vse, kar je le mogel, da bi ohranil med nami svež Krekov spomin in žive njegove misli. Vse življenje je posvetil tej nalogi: zbiral je gradivo za Krekov življenjepis, urejal je njegove spise, nič kolikokrat o njem predaval in pisal. Posebnost njegova je bila, da je pazil na Krekove obletnice, in to nikakor ne le njegov rojstni in smrtni dan, in je vsakokrat napisal o njem kak članek za liste ali pa je za to naprosil koga drugega. Gotovo je bil njegov velik uspeh tudi, da je znal poskrbeti vsaj v glavnem za nadaljevanje svojega prizadevanja. Lahko ga razumemo, da je bil srečen, kakor je sam

zapisal, ko je izšla knjiga o Kreku in to celo v zdomstvu. Brez upa zmage in seveda brez uspeha se je trudil, da bi jo izdali tudi doma.

Ivan Doleneč nam je lahko v zgled in opomin. In lep primer hvaležnosti, katere je tako malo na svetu. Saj je prav, da tudi mi po Kreku imenujemo naše ustanove, prav, da se ga spominjamo vsaj ob važnejših obletnicah. A najlepše, kar bi mogli tudi mi storiti, bi bilo nekako utelešenje Krekovega lika v nas samih, tako da bi vsakdo izmed nas hotel biti njemu podoben v svojem delu. Ivan Doleneč je bil vse življenje živ Krekov spomin. Imeti take učenca je najlepše in najdragocenejše plačilo kulturnemu delavcu.

Vinko Brumen

Vseh mrtvih dan

Tiho sredi božje njive
šepeta cipresa:

„Danes na stežaj odprta
božja so nebesa!“

Duše umrlih romajo
v trumah na gomile.

Bele svečke štejejo,
ki so v prst vsadile
njim na čast in v tih spomin
jih roke ljubeče,
solze blagoslavlajo
in spomine davne sreče.

Mirko Kunčič

Janezu Evangelistu Kreku v spomin

Mož, preprost in dober kakor vsakdanji kruh, genij ne za luk-suz, temveč za potrebo, genij širokih mas — kje je tvoja skrivnost, kje tvoja veličina?

Ti edini med nami si umel podati narodu ideal v prijemljivi, skorajda materialni obliki njegovih koristi; pokazati narodno svobodo kot rešenico slednjemu delavcu, slednji siroti. Nisi bil zaman svečenik, ki uživa v vidni obliki kruha in vina največjo svetost, zakrament življenja. Ta skrivnostna transsubstanciacija snovnosti v idejo je slovenskemu človeku tako po duši, tako domača, vsednja in praznična hkrati, kakor zvonovi, oltarji, monstrance in sveti obredi; zato mu ni bilo težko slediti do zadnjega možu, ki jo je označjal. Tako si rasel v sebi in v dušah, ki si jih bil zbral okrog sebe; izčistil si se ob njih, obhodil, apostol, južne pokrajine, potrdil brate v zavesti. Potem pa si se vzpel do zadnjega, do svojega vélikega čina, nevarnega in drznega, toda odločilnega zate in za nas: potegnil si črto in ločil si duše po veri in neveri v dve vrsti: v ljudi s tvojo

vero, s tvojim upanjem in s tvojo ljubeznijo, in — v druge. S tem činom si tvegaval vse, del si na tehtnico sebe in svoj narod, sedanost in bodočnost. Blagor nam. Tedaj šele si postal naš centralni duh, srce v sredini; zakaj vsi smo začutili, kako so pri tebi naše stopinje v varnih, zvestih rokah.

Oton Župančič

Molitveni namen

ZA OKTOBER

Splošni: Da bi se ob petdesetletnici prvega obhajanja „Misijonskega dneva“ okrepila v kristjanih misijonska zavest, zasebna in cerkvena, glede vseh narodov.

Misijonski: Da bi 50-letnica „Misijonskega dneva“ poživila misijonsko sodelovanje, zlasti prek Papeške misijonske družbe.

ZA NOVEMBER

Splošni: Da bi vsi kristjani znali povezovati vero v vesoljno Cerkev s cennitvijo krajevnih Cerkv.

Misijonski: Da bi molitvene oblike in izročila različnih verskih kultur, zlasti v Afriki in Aziji, našle svojo dopolnitev v Kristusu in njegovi Cerkvi.

Pokopališča

Najtišji kotički sveta so pokopališča, majhna pokopališča, oskrbovana in negovana in tudi zapuščena z majhnimi, zaraščenimi gomilami in vegastimi križi, z nizko, od rje prežrto železno ograjo in z vrati, ki se ne dajo več zapreti.

Pokopališče na Bledu, pokopališče v Podbrezjah in pokopališče v Eisenerzu. Tu imam svoje ljudi. Od pokopališča na Bledu, ki je veliko in lepo, sredi travnikov, ki gledajo proti Zasipu, pa do majhnega v Eisenerzu, ki je domala v skalo vsekano, je velika razlika. Vendar mislim tako: Pokopališča so po vsem svetu in grudica se drži grudice prsti. Vse je celota, meja med državami teče samo povrhu. Tako so grudice združene, prst se preliva v prst in mrtvi so si na ta način vsi sosedje. Tisti, ki leže na blejskem pokopališču, in tisti, ki leže v Eisenerzu. Na Bledu imam starega očeta in staro mater, nekaj teta in dobrih prijateljev, v Eisenerzu imam samo enega. Ko je bil živ, je imel na krtačo počesane lase in brke, znal je igrati citre in zbiral je zdravilne rože in doma kuhal čaje. Bil je miren človek, ki je malo govoril in veliko bral in je imel sive oči, nič žandarske, čeprav je bil žandar trideset let.

To je bil moj oče. Smrt ga je našla v gmajni nad Eisenerzom neko popoldne, ko je nabiral suhe smrekove storže. Pokopali so ga v Eisenerzu, na majhnem skalnatem pokopališču, ki je tako plitvo, da v hudi poletni vročini čutiš mrtvi zadah iz zemlje. Lesen okvir je okoli gomile in lesen križ je ob zglavju in na njem je zapisano samo eno:

Franc Mauser

Samo to. Nazadnje ni važno,

kdaj si se rodil in kdaj si umrl.

V Podbrezjah imam tri svoje, ki tudi gomile nimajo več. Že zdavnaj je več niso imeli. Tako za vrati smo vsadili v zemljo čudovit lep cvetek — Malči. Bila je stara eno leto, ko je umrla.

Zraven nje smo položili Stan-kota, ki je oddihal leto in pol.

Zadnji je bil Branko — ime so mu dali v sili, zakaj živel je samo dva dni. Tri drobne gomilice so torej nekoč bile na podbreškem pokopališču.

Najtišji koticiki sveta so pokopališča, nekateri se jih boje. Jaz se jih ne bojim. Biti v večni tišini in prisluškovati večnosti mora biti neznansko lepo. In videti

pehanje ljudi, ki se ženo za slavo in čast, mora biti gledano iz groba kakor muka mravlje, ki se trudi s preveliko drobtino kruha.

Na pokopališču se začenja čas, ki nima več ure. Leži na lesenih križih in na kamnitih, na kapelicah in na gomilah zaraslih samo s travo. Samo ljudje govorimo: Če bi ta, ki tu počiva, danes še živel, bi bil star sto let.

Nazadnje, kaj je sto let. Minejo. Lepo je tisto, kar mine.

Da, lepa so pokopališča, kjer smo spet vsi doma. Božje vasi sredi človeških naselij. Čas in večnost na enem kraju.

Karel Mauser

Navček

Vsakokrat

nekaj korakov s pravkar
umrlim v deželo,

ki jo vsakokrat
manj

poznam.

Vse bolj mi je neznana. Vse bolj skrivnost. Nič več ni v njej mračno rdečih zubljev vic, nič več pisanih kril angelov, nič več tistega mučenja, ki so mi ga, za pekel, slikali v duhovnih vajah. Tudi marsičesa ni več, kar mi je nekoč teologija govorila o onstranstvu. In kaj vse je vedela o njem! Do kolikih podrobnosti je poznala „drugi svet“!

Zdaj je notranjost prazna vsega tega. Ko se oglasi navček, zagledam v duhu mrtvega, ki ga ne poznam. Gledam ga, ne poznam. Gledam ga, kakó je vanj, v sobo, kjer leži, med ljudi ob njem seglo nekaj tujega, neznan-skega. In to tuje, neznano, skrivnostno seže ob oznanilu navčka tudi vame. To mi je zdaj onstranst. Skrivnost.

Vanjo se podam s pravkar umrlim. Ga pospremim nekaj korakov. Z dobro mislijo. V molku, kakor je njegov. Svet molk. V občutku nečesa slovesnega, kar preveva najine trenutke. In v strmenju pred novo tujino, ki z mrtvecem vanjo stopava.

A ta tujina, to neznano, to skrivnostno me zajame kot resničnost, ki je vse bolj živa, vse bolj prisotna, kakor so mi bili pa nekoč živi in prisotni kamni na božjem prestolu, zublji in udarci bičev po pogubljenih.

Vladimir Truhlar

Njen grob

Jeseni smo pokopali mater. Več ne vem, ali je bil jasen dan, ali meglen, ali če je deževalo. Šel sem za pogrebci kakor v sanjah in še zdaj se mi zdi, da so bile sanje vse, kar se je takrat godilo; in da je bilo morda v resnici čisto drugače, nego se spominjam. Prišli smo na pokopališče, da nisem vedel kako in kdaj, nato smo stali

kraj globoke črne jame, iz ilovnate prsti izkopane. Pevci so zapeli, kakor iz daljave sem slišal zamolke moške glasove, besed nisem razumel. Na debelih vrveh so spuščali rakev v jamo; oboje, rakev in jama, se mi je zdelo preveliko in prečrno za mojo mater, ki je bila drobna kakor otrok. Ko je župnik odmolil ali pa morda že prej, ne vem več — so vsi okrog mene pobirali rumeno prst ter so jo metali na rakev; tudi jaz sem se sklonil, da bi pobral pest prsti kakor vsi drugi; ali skoraj mi je izpodrsnilo, da bi bil padel na kolena; nekdo me je zadaj prijel pod pazduho. Nato so si pogrebci oblekli črne suknje, zgrabili so za lopate in so metali v jamo prst v težkih, velikih kopicah; spočetka je zamolklo bobnelo; kmalu je bobnenje potihnilo, slišal sem le še pritajeno vzdihovanje in ihtenje. Jama je bila polna, grmadila se je gomi-la, zmerom širja in višja, ogromna, pretežka za mojo mater.

Kako smo šli s pokopališča, tudi več ne vem. Nenadoma smo sedeli v krčmi in smo pili; nekateri so bili žalostni, nekateri veseli; jaz sem jih gledal in sem jih komaj poznal, moje misli so bile kakor mrtve, v črno jamo zakopane.

Teden dni pozneje sem se odpeljal v tujino. Ves tisti teden nisem stopil na pokopališče; prišel sem do vrat, pa sem se vrnil. Kakor strah je bilo v meni — kakor tisti strah, ki obide vernega človeka, preden stopi v samotno svetišče, pred Boga, sodnika svojega. Malo-

dušen sem bil in slab, nisem si upal, da bi odprl vrata v blagoslovljeni hram, kjer je pod težko gomilo spala svetnica mučenica.

Pet let sem ostal v tujini. Čez pet let sem se napotil, da bi molil ob njenem grobu. Odprl sem vrata in sem šel do srede pokopališča, do križa. Tam sem se ozrl prestrašen. Tuj kraj je bil krog mene, kakor da ga še nikoli nisem videl. Križi, križci, beli in črni kamni, ob zidu vrbe in ciprese, gole, zelene, cve-toče gomile, peščene steze — vse mi je bilo tuje. Groza mi je segala v srce; gledal sem na levo, na desno — od nikoder ni bilo glasu, da bi me poklical, pozdravil. Jaz pa sem mislil, kadar mi je bilo hudo v tujini:

„Pridem do vrat in takrat bom slišal njen glas: Kod si hodil, da te ni bilo tako dolgo? Čakala sem te in nisem mogla spati, celih pet samotnih let!... Pa bi šel naravnost do njenega groba in bi pritisnil lice na rosno travo, da bi slišal natanko njen mehki glas in da bi občutil topli dih iz njenih ust. Pri-povedovala bi si lepe zgodbe, polne upanja in daljne sreče, kakor vselej, kadar sva bila čisto sama; in bila bi sestra in brat, obadva otroka, obadva oči uprte proti vzhodu, da bi ugledala tisto nebeško zarjo, ki je bila njenemu in mojemu trpljenju od Boga obljubljena...“

Tako sem mislil.

Glasu od nikoder. Pokličí me, o mati, samo zašepéči, zavzdihni pod gomilo, pa te bom slišal!

Hodil sem med križi, kamni in

gomilami; vsi grobovi so mi bili tuji, mrtvi, nobeden me ni pozdravil. Šel sem h grobarju, da bi ga vprašal. Tisti grobar, ki je kopal jamo za mojo mater ter jo izkopal pregloboko, je bil že zdavnaj mrtev. Na pol gluhi stavec, ki sem ga izpraševal, je z zaspanimi očmi ogledoval mojo suknjo, povedal pa ni ničesar. Nato sem šel k cerkveniku.

„Povejte mi, kje je materin grob? Saj ste bili s pogrebom, še krono sem vam dal!“

Cerkovnik je pomislil.

„Rekel bi, da je v levem kotu... če ni morda v desnem... star sem...“

Kam se bi napotil, koga bi vprašal?

V krčmi je sedelo mnogo znancev; po obrazih se mi je zdelo, da sem jih videl pred petimi leti, da so bili morda celo pogrebci.

„Kje je grob, ki ga iščem?“

„Toliko je pogrebov zadnje čase, ljudje pomirajo kakor ob kugi... kdo bi štel grobove, kdo se jih spominjal?“

Vrnil sem se na pokopališče, da bi iskal s treznim očesom, z mirnim razumom.

Treba je iskati med samotnimi grobovi, med tistimi, ki se jih dolga leta ni dotaknila zvesta roka. Bog se usmili, koliko samotnih grobov! Polovica pokopališča same puste gomile, brez spomina, brez križa in kamna. Še križi so polomljeni, kamni stoje pošev, besede so obledele. Kaj je bilo napisano na tem križu, ki leži izrvan

in zarjavel na gomili? „Svoji ne-
pozabljeni, na vekomaj ljubljene
materi...“ Gomilo je bil porastel
visok plevel, križ leži v njem —
kod brodiš, ti zvesti sin? Saj je
šele pet kratkih let, ko si postavil
ta bronasti križ, napisal nanj te
goreče besede, prilival potočnicam
s solzami, z uporno kletvijo sodil
pravičnega Boga! O ljubezen, po-
stala si beseda! Ko si stopila na
jezik, te v srcu ni bilo več! Solza
kane iz očesa, razpusti se v prahu,
vzdih dahne iz ust, izgubi se v
vetru! Izrujte križe, prevrnite
kamne, gomile izgladite! Križi,
kamni in gomile so mrtve besede,
govore jezik, ki ga nihče več ne
razume...

Ko sem šel s pokopališča, me je
zeblo in noge so bile težke. Kakor
gre iz cerkve grešnik, ki občuti,
da Bog ni slišal njegove molitve;
glavo sklonjeno, pogled v tla uprt.
Še tisti večer sem se vrnil v taji-
no.

Zgodi se, da se človek nenadoma
zave samega sebe in svojega živ-
ljenja; kakor da bi planil iz sanj
— pomane si oči, ozre se plah ter
spozna, da je vse, vse zgrešeno,
zapravljeno, izgubljeno, vse, kar
je mislil, delal in živel. Tako se je
meni zgodilo, ko sem se neblago-
slovljen vrnil v tujino.

Neživ živeti — ali bi ne bila
skrunitev Boga, ki je življenje?
Zaklenil sem se v izbo, zagrnil sem
okno. V mojih žilah je tekla kri,
moje oči so gledale, moji možgani
so mislili, v srcu mojem pa je bila
smrt.

Takrat, ko sem vzdignil nogo,
da bi stopil v noč, se je roka do-
taknila moje rame; čisto narahlo,
komaj da sem jo čutil; sladka in
topla je ležala drobna materina
roka na moji rami. V tistem tre-
nutku, v enem samem, sem preme-
ril pot, dolgo sedem dni hoda. Od-
prl sem železna vrata pokopališča,
šel sem naravnost do križa, nato
po peščeni stezi na levo, med tiste
samotne, z visokim plevelom po-
raščene gomile. Druga je bila dru-
gi enaka, toda nič nisem ugibal,
nič se nisem motil; s slepimi očmi
bi bil našel materin grob, zakaj
ona sama me je vodila. Tam, ob
samotnem grobu njenem, sem kle-
čal pred njo, prosil sem jo tolažbe
in blagoslova.

Zdaj hodim na to svojo sveto
božjo pot, kadar mi je težko pri
srcu. Tudi nocoj, o mati, ob tej
uri, ko so se vse noči razgrnile
nad menoj, prihajam k tebi: daj
mi tolažbe in svoj blagoslov, da mi
kmalu zasije tista nebeška zarja,
ki sva jo upala v trpljenju!

Sanjsko življenje

Igra je končana
in oder je že teman.
Le pred kuliso znamenja
še gori drobna lučka.

Dvorana je prazna.
Bledi kriki čakajo,
da se zabodejo v bridkost
odišlih sanj.

Karel Mauser

Vsesvetna skrivnost

Vstopim na veliko tuje pokopališče:
v vsesvetnih grobovih počivajo mrtvi;
takoј se razplete med nami tiho sporazumevanje.
Zanje nisem tujka, (samo za žive).
Odrwane krizanteme — šopek cvetočih barv
zatopljen v majhen pozabljen grob.
Prednikom vseh mrtvih na zemlji
in na drugih učlovečenih svetovih
se zahvalim za del plemenite dediščine.
(Za kakšno bodočnost se bodo nam
zahvaljevali naši potomci,
če jim ne moremo zagotoviti
niti modro zelenih, čistih rek in studencev?)

Ovijalka na pokopališkem zidu je še zelena,
a njene jagode so žalostno modre.
Spoštovanje med živimi in mrtvimi
migota v številnih plamenih sveč;
a prehitro dogorijo sveče živih, tudi moja.
Kot v svetilki skrit stenj tli
med onstranstvom in tostranstvom
usodni molk.

Silovit veter krotoviči listje na grobovih:
zaslutim neizmerno skrivnost smrti,
ki te uniči in odreši.

Milena Merlak

Kadar rožni venec prav molimo, obnavljamo spomin čudovitega odrešilnega dela, saj smo tako rekoč priče vseh tistih dogodkov, v katerih je Marija postala božja in naša Mati.

Leon XIII.

Od molitve rožnega venca pričakujemo izredno bogatih pomoči za razširjenje Kristusovega kraljestva.

Leon XIII.

Če moliš rožni venec iz polnega srca, je nekaj najlepšega; če pa iz praznega srca, je najslabša molitev. S tem je vprašanje rožnega venca rešeno: to je samo molitev za polna srca.

Langbehn

Konec ali začetek^v

Misijonskega dela je konec. Še pred desetimi leti so se slišale take in podobne izjave. Z drugo svetovno vojno je bilo konec kolonialne politike. Nekdaj kolonialne države so postajale druga za drugo samostojne. Za Cerkev so že s tem nastali novi problemi. In ko so zlasti iz Kitajske, kjer je misijonsko delo obetalo veliko žetev, morali oditi vsi tuji misijonarji in so potem še iz posameznih afriških držav odhajali, se je problem za misijonsko delo zaostрил.

Koncil je poglobil zlasti nauk o Cerkvi sami. Koncilski očetje so iskali pota, da se Cerkev približa modernemu svetu pa prav tako razkristjanjenemu krščanskemu svetu, kjer je Cerkev že zakoreninjena, kakor misijonskemu svetu, kjer Cerkve še ni. Odnos do nekrščanskih verstev se je spremenil. Namesto nekdanjega podcenjevanja Cerkev danes išče resnico povsod, tudi v nekrščanskih verstvih, išče z njimi stik, je za ta namen celo ustanovila „Tajništvo za nekrstjane“. Posebej pa je prelomila s kolonialno miselnostjo. Toda tega ni storila šele po koncilu. To je bila smer od prve velike misijonske okrožnice Benedikta XV. „Maximum illud“, preko „Rerum Ecclesiae“, ki je mojstrsko delo misijonskega papeža Pija XI., pa do najnovejših okrožnic. Cer-

kev mora zapustiti evropsko miselnost in se vrstati v kulturo in miselnost posameznih narodov. To ni „iznajdba“ najnovejših dni, to je stari nauk Cerkve, ki pa je v dobi kolonialne politike obledel. Tudi misijonarji so bili otroci svojega časa, kot smo mi danes otroci svojega časa. In kakor bomo tudi mi delali napake, ki jih bodo ugotovili čez sto let, če ne prej, tako so jih delali misijonarji, ki so bili preveč zaverovani v to, da je evropska kultura tako pokristjanjena in vsaka druga tako nekrščanska, da je s krščanstvom treba prinesiti misijonskim narodom tudi evropsko omiko. Ta napaka je danes kamen spotike in dobro orožje v rokah tistih, ki bi v posameznih narodih misijonsko delo radi zavrlili. A kljub tej napaki so ti „stari“ misijonarji storili ogromno. Občudovati je treba njih pogum, njihovo požrtvovalnost. Postavili so v mnogih misijonskih deželah temelj, na katerem bo gradila Cerkev naprej.

Gotovo pa je, da je tega in takega misijonskega dela konec. Prebujeni misijonski narodi so postali v svojem nacionalnem čutu občutljivi za vse tuje. Zato stoji danes Cerkev pred veliko nalogo: kako v teh narodih Cerkev zakoreniniti. Danes govorimo z drugimi izrazi; kako Cerkev kulturalizira-

ti, afrikanizirati, indianizirati. Tu pa smo šele na začetku.

In spričo te naloge so vstala mnenja, da so tuji misijonarji za to delo nerabni. In ljudje, ki hitro napravijo posplošene trditve, so celo do te parole prišli: tuji misijonarji domov!

Cerkev ni svetna organizacija, da bi se mogla igrati z modnimi gesli. Če ve, da je v Aziji (izvzamemo Filipine, ki so pretežno katoliška dežela pa s podobnimi problemi kot Latinska Amerika) le 0,95% katoličanov, si ne bo delala utvar, da je Cerkev v tisti Aziji, ki postaja središče bodoče svetovne zgodovine, prisotna. Zborovanje vseh azijskih škofov lansko leto je nedvomno velikega pomena: prenos koncilskih smernic na azijsko področje. A da imajo te smernice kakšno realno vrednost, mora biti Cerkev tam.

In tukaj smo na začetku: treba je ustvariti mlade misijonske Cerkve. Za to delo pa so potrebni tuji misijonarji, dokler ne bodo stale na lastnih nogah. Malo je misijonov, kjer bi bilo dosti domačih duhovnikov. Če Cerkev izroča vod-

stvo misijonskih škofij domačemu kleru, s tem samo pospešuje kulturalizacijo Cerkve. A kaj bodo zmogli škofje, če imajo župnije brez duhovnikov. Zato romajo po Ameriki in Evropi zamorski škofje in prosijo za pomoč, ki je tako prehitro usahnila.

Torej je na vprašanje: ali konec ali začetek, pravilen odgovor: konec in začetek. Začetek pa težek in bo zahteval ogromno apostolov: duhovnikov, redovnikov in laikov, če mislimo dokazati, da razumemo znamenja časa. In bo treba še dolgo dobo potrpljivega in trdega dela, da bodo v teh ogromnih kulturnih bazenih vstale mlade Cerkve.

Tu so perspektive za mlade ljudi, ki bi radi v življenju kaj storili. Danes je program Cerkve tako jasno načrtan in sedanji trenutek tako glasno kliče delavcev, da se nobenemu mlademu človeku ni več treba spraševati: ali je vredno mojega življenja za tako stvar?

Prav zdaj lahko katoličani dokazemo, koliko res čutimo s Cerkvijo.

Franc Sodja CM

Rad vam priznam: kadar mi je zaradi nešteti opravil, ki mi jih od jutra do večera nalaga uprava tako velike škofije z njenimi obiski in pošto in s potmi, glava vsa težka in trudna in grem zvečer s svojimi v hišno kapelico in tam desetkrat in desetkrat molimo zdravamarijo in mislimo na večno stare in večno nove skrivnosti našega odrešenja, se mi zdi, kakor da se mi duh odpočije od dnevnih težav, ki jih odstranjuje ljubeča roka nebeške Matere, ki jo čutim na trudnem čelu.

Kard. Faulhaber

Molite rožni venec vsak dan, da boste dosegli mir na svetu!

Marija v Fatimi

Verski običaji v naših družinah

Vsi, ki smo prejeli zakrament svetega krsta, smo kot otroci božji postali člani božjega ljüstva; člani občestva, ki se imenuje Cerkev. In glavna naloga vsakega posameznega med nami in nas vseh v skupnosti je v tem, da sebe in ves svet po Kristusu, s Kristusom in v Kristusu prepojimo z Njegovim duhom. Bistveni cilj za vsakega človeka je, da po svojem zemskem življenju doseže posmrtno večnost. Pot k temu cilju pa mu seveda vse od njegovega rojstva dalje naravnava vzgoja; okolje, iz katerega prihajajo vanj vplivi za oblikovanje in poglobljanje nadnaravnega življenja. Za to nalogo je pa najdragocenejša in najvažnejša družina, ki jo posvečuje zakrament sv. zakona z vsemi svojimi milostmi.

„Iz zakonske zveze namreč izhaja družina, v kateri se rodijo novi člani družbe, ki po milosti sv. Duha pri krstu postanejo otroci božji... V družini, tej takorekoč domači Cerkvi, morajo biti starši svojim otrokom z besedo in zgledom prvi oznanjevalci vere in gojiti morajo v vsakem njegov lastni poklic, posebno skrbno pa sveti poklic“ (Dogmat. konstitucija o Cerkvi — 11).

To oznanjevanje Kristusove blagovesti je vprav v družini za vzgo-

jo človeka nadvse važno. Saj ga že od mladega v vsej njegovi miselnosti in dejavnosti najučinkoviteje prepaja z vplivom, ki poteka iz družinskega verskega pričevanja v praktičnem življenju in ne samo iz besede.

V pravi krščanski družini so vse svetne, časne, vsakdanje reči v skladu z božjo voljo. V taki družini je vsaka kretnja, vsako dejanje, vsak dogodek pod zavestjo božje pričujočnosti. In tako se mlad človek, se vsi družinski člani prekvasiyo „od znotraj“. Krščanska vernost tako v družini prežema ves način življenja njenih članov.

Iz teh kratkih uvodnih besed povzemimo ponovno iz koncilske konstitucije o Cerkvi misel, da je (oz. mora biti) krščanska družina resnično „domača Cerkev“.

In o eni plati dejavnosti te domače Cerkve bi se v naslednjih odstavkih želeli kaj več pogovarjati z našimi bravci; z mladimi, ki se pripravljajo na zakonsko in družinsko življenje, pa tudi s starejšimi, ki so že družinski očetje in matere.

Gre za veliko in težko odgovornost, da izpolnijo v čim večji dosegljivi meri nalogo, ki jo ima domača družinska skupnost vprav kot — domača Cerkev.

Dr. Metod Turnšek v uvodu svojemu obsežnemu delu „Pod domačim krovom“ pravi:

„Odkar je naš mali narod stopil v veliko družino krščanskih evropskih narodov, je pri gradnji evropske krščanske omike; predvsem notranje omike, ves čas izredno marljivo sodeloval, tako da je neki srednjeveški letopisec zapisal o njem prav častno pohvalo, da ga „ni naroda, ki bi bil v bogočastju bolj pobožen in v izkazovanju časti duhovnikom spoštljivejši“ (Helmoldi Chronica Slavorum — za leto okoli 1170). Prav ob naših krščanskih običajih bomo videli del nekdanje gorečnosti živ še do današnjih dni.“ Tako pravi Turnšek.

K njegovim besedam bi pa dodali še našo misel. Družina je „Cerkev v malem“, „domača Cerkev“, „domače svetišče Cerkve“; po besedi Janeza XXIII.: „osnovna celica vesoljne Kristusove Cerkve“. Tudi njej tedaj pripada v neki meri naloga „družinskega“ liturgičnega življenja — ali recimo življenja in čutenja s cerkveno liturgijo, s cerkvenim liturgičnim letom.

In kot zavedni slovenski katolici smo zares lahko z zadoščenjem ponosni na versko tradicijo in na intimno, tesno povezavo vsakdanjega družinskega življenja z zavestjo božje navzočnosti v slovenskem narodu. In ta zavest se nam izpričuje v prelepih, pestrih in bogatih verskih običajih, ki so

zunanjí izraz notranjega doživljanja in so se oblikovali ter ohranjali v slovenskih družinah že skozi stoletja.

In zato je zelo primerno, dá — potrebno, če se danes in v naših zdornskih razmerah resno izprašujemo, v koliko te slovenske običaje še spoštujemo in v koliko jih podanih možnostih v naših novih okoliščinah tudi dejansko skušamo uvajati, gojiti in ohranjati — vsakdo pod svojim lastnim domačim krovom; pa seveda posredno tudi v skupnosti.

Časi se spreminjajo in mi se spreminjamo z njimi. Sv. oče Janez XXIII. je to tudi za Cerkev, ki je sicer večna, prepoznal in ji zastavil nalogo „posodobljenja“. Zato je povsem razumljivo, da vkljub še tako veliki navdušenosti za naše tradicionalne verske običaje ne bomo mogli ohranjati vseh in v stari obliki!

Vsa zimska idila poti k božični polnočnici je n. pr. za nas odpadla, ne hodimo več k njej z baklo in v kožuhu, ko se pa v novi domovini od vročine potimo sredi poletja. Pomladnega jurjevanja tudi ne bomo praznovali v aprilu, ko pa tu v tem času stopamo — v zimo.

In je še eno: Današnji čas človeka povsem prevzema s svojim načinom življenja in ga trga iz njegove ponotranjenosti. Človek je v 20. stoletju postal suženj svoje lastnega napredka: tehnični, industrijski, materialni napredek ga popolnoma zaposli; zase, za svo-

Škof dr. Gregorij Rožman
(16. nov. bo 18-letnica njegove smrti)

jo duhovnost „ima vedno manj časa“ in ob potrošništvu mu kakor „ob drogi“ za vse to vedno bolj in bolj gine smisel.

Sv. oče Pavel VI. pravi v svoji okrožnici o „Delu za razvoj narodov“ (19. pogl.):

„Vsak razvoj je dvovrednost (človek bi ga tako rad „popravit“ in dejal — dvorezen! — piščeva op.). Z ene strani je potreben, da omogoča človeku biti bolj človek; z druge strani ga pa zapre kakor v ječo, brž ko mu postane najvišja dobrina, in mu zastre pogled onstran. Če se to zgodi, tedaj se srca zakrknejo in duhovi zapró.“ —

Predragi brat, predraga sestra! Kaj se ti zdi? Ali se ne zapiramo danes morda tudi mi v to ječo? — Kako je s tem pod tvojim domačim krovom?

V naslednjih odstavkih se bomo skušali pomuditi pri tistih naših pomembnejših slovenskih verskih običajih, o katerih sodim, da jih je možno tudi v naših novih, današnjih in tukajšnjih življenjskih pogojih prilagoditi okoliščinam, jih ohranjati in jih tako v družini kakor tudi v naši narodni verski skupnosti vcepljati in predajati kot sveto dediščino rodu, ki prihaja za nami.

prof. Božidar Bajuk

Čakanje

Postajam tišina gozdne jase
v globokem snegu.

Preko mene gredo steze živali,
sence ptičjih peruti,
klici samote, ki nimajo imena.

V belih vejah smrek
so moje molitve kot premrli ptički.

Karel Mauser

Birma

zakrament okrepitve rasti v Kristusu

ZAKRAMENT BIRME
DOPOLNI KRSTNI DAR
SVETEGA DUHA

Binkošti posameznega kristjana

Božje življenje, ki ga je človek prejel pri krstu, mora v njem rasti. To rast okrepi podelitev Svetega Duha, ki ga sicer prejmemo že pri krstu, a pri birmi v obilnejši meri in tako rekoč prvenstveno. Birma je zato nadaljevanje uvajanja v krščansko življenje, ki se je začelo s krstom. Krst je posebej povezan s Kristusovo smrtjo in vstajenjem, birma pa s podelitvijo Sv. Duha, ki ga je poveličani Kristus podelil na binkošti. Birma je zato posebno srečanje s Kristusovim Duhom. Krst povzroči, da sta Gospodova smrt in vstajenje za nas dejavna, birma pa nam podeljuje binkošno milost. Podaritev Svetega Duha, katere je vsa Cerkev postala deležna enkrat za vselej na prve binkošti, se pri vsaki birmi raztegne na posameznega kristjana, da bi bil tudi on nosilec tistega odrešenjskega poslanstva, ki ga ima celotna Cerkev. Birma so binkošti posameznega kristjana.

Polnost pravic in dolžnosti članov Cerkve

S podelitvijo Svetega Duha pri birmi postanemo kristjani na popolnejši način upodobljeni po Kristusu in globlje včlenjeni vanj ter zato tudi globlje včlenjeni v Cerkev kakor pri krstu. Tako nam birma podeljuje polnost pravic in dolžnosti članov Cerkve.

Pri birmi prejmemo mesijanski „dar Svetega Duha“ (Apd 2, 38), „moč z višave“ (Lk 24, 49), da bi postali nadnaravno polnoletni. Gre za duhovno polnoletnost, za krščansko odraslost in zrelost, a zaenkrat le v kali, v nastavkih. Milost sv. birme je treba šele polagoma razvijati in uresničevati. Kristjan torej ne postane zrel na ravni dejanskega krščanskega življenja že kar s prejemom zakramenta. Za to osebno dejavno krščansko zrelost si bo moral vse življenje prizadevati ob pomoči milosti, ki jih je prejel ali je dobil pravico do njih pri zakramentu sv. birme. Binkoštni praznik, obletnica birme in udeležba pri nedeljski mašni daritvi so posebne priložnosti, ob katerih naj poživljamo milost sv. birme, ogenj božje lju-

bezni, ki je po daru Svetega Duha razlita v naša srca.

Darovi Svetega Duha

V zvezi s podelitvijo Svetega Duha pri krstu in pri birni govorimo o njegovih sedmerih darovih. Darov Svetega Duha je sicer zelo veliko; najvažnejši med njimi je ljubezen. O sedmerih darovih govorimo v zvezi s prerokom Izaijem, ki pravi, da bo na bodočem Mesiju počival duh modrosti in razumnosti, duh svéta in moči,

aun spoznanja, pobožnosti in Gospodovega strahu (Iz 11, 2—3 a po vulgati). Ker smo včlenjeni v Kristusa in deležni njegovega poslanstva, smo vsi krščeni in birnani deležni darov Svetega Duha, ki je Duh poveličanega Kristusa.

Sveti Duh nas s svojimi darovi stori sposobne in voljne, da radi sprejemamo njegove svéte in opomine ter tako popolneje opravljamo dela krščanskih kreposti. Dajejo nam smisel za Boga, posluš za njegov glas, za njegovo voljo, da moremo v različnih življenj-

Podoba svetogorske Marije v cerkvi sv. Rafaela, José Pedro Varela 5272, Buenos Aires, kjer je mesečno slovenska maša za rojake, ki so prišli v Argentino pred 2. svetovno vojno, in za rojake iz Goriške. V nedeljo 2. oktobra bo praznovanje 1. obletnice blagoslovitve in ustoličenja podobe.

skih položajih priti do pravega spoznanja in se v skladu s tem spoznanjem tudi odločati. Posebno potrebujemo darov Svetega Duha v težjih trenutkih življenja. Njegovi darovi so na poti k svetosti, h kateri smo vsi poklicani, nujno potrebni. Pri kristjanu, ki se malo trudi za svoje duhovno življenje, so malo dejavni, zato tudi malo opazni. Čim bolj kdo napreduje na poti k popolnosti, tem močnejše in očitnejše je delovanje darov Svetega Duha. Da bodo v nas dejavni, moramo odločno odstranjevati ovire, ki preprečujejo zvesto izpolnjevanje božje volje.

ZAKRAMENT BIRME NAS USPOSABLJA ZA ODGOVORNEJŠE POSLANSTVO V KRISTUSU

Delovanje Svetega Duha v Kristusu in kristjanih

Kristus je opravljal svoje mesijansko poslanstvo v moči Svetega Duha. Ko je Janez Krstnik Jezusa na začetku javnega delovanja krstil, je vidno prišel nad Jezusa Sveti Duh, ki je nad njim tudi ostal (prim. Mr. 1, 10; Jan 1, 32).

Svojim učencem je Kristus obljubil Svetega Duha, ki naj jim pomaga, da bodo pričevali zanj (prim. Jan 15, 26—27; Apd 1,8). Na binkoštni praznik je nanje res prišel Sveti Duh in jih napolnil, da so oznanjali velika božja dela. Od tedaj naprej so apostoli in njihovi nasledniki s polaganjem rok delili zakrament sv. birme, ki vsa-

kega kristjana usposablja za odgovornejše poslanstvo v Kristusu, kakor pa ga je usposobil krst.

Zakrament apostolata

S tem, da nam birma daje Svetega Duha in nas globlje vceplja v Kristusa in Cerkve, nam nalaga strožjo dolžnost, da kot resnično Kristusove priče hkrati z besedo in dejanjem širimo in branimo vero. Zakoreninjeni v veri in utrjeni v ljubezni moramo s svojim življenjem pred svetom junaško pričati za Kristusa in njegov evangelij.

Birmo bi lahko imenovali zakrament apostolata. Že po krstu so sicer verniki določeni za apostolat, birma pa je novo naročilo in novo pooblastilo ter nova usposobitev za apostolsko dejavnost. Sveti Duh v nas poglobi vero, upanje in ljubezen ter nas usmerja v različne oblike apostolske dejavnosti. Globoko krščansko življenje je vedno tudi apostolsko usmerjeno. Trojna služba, ki jo utemeljuje že krst, je pri birmi še globlje utemeljena. Na polnejši način postanemo sodelavci Kristusa, duhovnika, preroka in kralja.

Duhovni darovi ali karizme

Poleg sedmerih darov Svetega Duha, ki so prvenstveno naravna, ni na posvečevanje prejemnika, imamo tudi takšne darove Svetega Duha, ki človeka usposablja za sodelovanje pri rasti Cerkve in

V soboto 20. avgusta zvečer je bil v véliki dvorani Slovenske hiše festival mladinskih zborov, ki sta ga organizirala zvezna odbora SDO in SFZ. Nastopilo je 6 pevskih skupin (pogrešali smo Slovenske mladenke in Slov. buenosaireški oktet); vsaka skupina je zapela 4 pesmi. V tej številki DŽ objavljamo fotografije pevskih skupin, ki jih je posnel Ivan Makovec.

Dekliški zbor Zarja iz Slovenske vasi s pevovodkinjo go. Zdenko Jan.

sveta. Imenujemo jih duhovne darove ali karizme. Ker je vsak kristjan ud skrivnostnega Kristusovega telesa, ima v tem telesu posebno nalogo. Zanj mu Sveti Duh podeli posebno karizmo, ki prejemnika pokliče in usposobi za to nalogo v korist skupnosti in mu tudi pomaga pri njenem opravljanju. Karizme, ki sicer niso nujno povezane s prejemom birme, povzročajo najmočnejšo dejavnost v Kristusovem skrivnostnem telesu. Brez njih bi v Cerkvi ne bilo pravega življenja.

Vsi v Cerkvi smo poklicani k izpolnjevanju preroške službe, vsi bi morali postati oznanjevalci božjih skrivnosti. Tega ne bomo mogli dobro opravljati brez pomoči

Svetega Duha v obliki karizem. Vse karizme v Cerkvi so namreč posredno ali neposredno v službi evangelija. Zato so vse usmerjene na preroško službo.

Da bo krščanstvo postalo kvas, da bodo v polnosti zaživele karizme Svetega Duha, je potrebno polno krščansko življenje v skladu z evangelijem. Prejemnik karizme mora z njo sodelovati, sicer karizma ostane neučinkovita. Zvestoba prejetim karizmam je najboljša prošnja za nove karizme.

Čas Cerkve je čas Svetega Duha

Sv. birma nam kliče v spomin, da bi morali v življenju Cerkve in v osebnem krščanskem življenju pomen Svetega Duha vse bolj

upoštevati. Čas Cerkve je čas Svetega Duha, ki je duša Cerkve. Brez neprestane dejavne navzočnosti Svetega Duha v Cerkvi bi bila Cerkev z bogoslužjem vred le mrtvo truplo in ne živo skrivnostno Kristusovo telo. Sveti Duh neprestano deluje v vsakem udu Cerkve, da bi vse kristjane nagibal k izpolnjevanju odrešenjskega poslanstva in jih prav s tem privedel do osebne svetosti, celotno Cerkev pa do dopolnitve v Kristusu. Ena največjih pomanjkljivosti pri današnjih kristjanih je silno bleda zavest o Svetem Duhu in njegovem pomenu za življenje Cerkve in za uresničevanje odrešenjskega poslanstva sredi sveta. Papež Ja-

nez XXII. je hotel s koncilom dati pobudo za to, da bi za Cerkev in s tem za današnji svet nastopile nove binškošti. Kakor so prve binškošti s prihodom Svetega Duha usposobile prvo Cerkev za izpolnjevanje velikega odrešenjskega poslanstva v svetu, tako naj se danes kristjani z novo jasnostjo zavemo pomena Svetega Duha in naj se odpremo za njegovo prenavljajoče delovanje v nas.

Škofje (in duhovniki, ki včasih birmujejo) delijo birmo z maziljenjem s sv. krizmo na čelu med polaganjem roke. Pri tem izgovarjajo besede: „Sprejmi potrditev — Dar Svetega Duha.“

PRAKTIČNE SMERNICE

1. V oznanjevanju in verovanju bomo morali bolj ko doslej naglašati in upoštevati pomen Svetega Duha in njegovih darov za življenje in rast Cerkve ter vsakega kristjana. Tako bo naše krščansko življenje dobilo mladostno svežino in prepričljivo moč prvih stoletij.

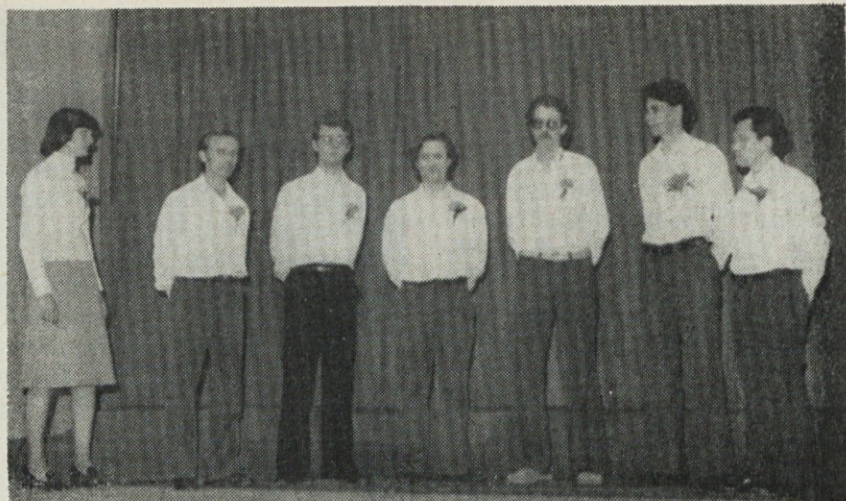
2. Krščansko občestvo je treba vzgajati za pravilno gledanje na versko-duhovno naravo zakramenta sv. birmo. Tudi domače navade ob birmovanju (obdarovanje birmancev, praznovanje po družinah) moramo temu primerno usmerjati.

3. Priprava na zakrament birmo naj bo ob sodelovanju vsega župniškega občestva čimbolj poglobljena. Naj ne gre le za pridobivanje verskega znanja in na-

vad, temveč še bolj za poglobljanje krščanskega življenja v izpolnjevanju največje zapovedi ljubezni do Boga in bližnjega in za vedno večje včlenjevanje v župnijsko občestvo.

4. Ker je za prejem zakramenta potrebna temeljita priprava, je prav, da imajo prejemniki primerno starost. Vendar iz birmo ne smemo narediti sredstva za redno obiskovanje verouka, kajti to bi bilo poniževalno za zakrament in ne bi prispevalo k rasti v zrelo krščansko osebnost.

5. Župnik se bo s svojimi sodelavci trudil za urejeno in zbrano delitev zakramenta ter bo poskrbel za primerne birmanske spominke (npr. birmansko podobo s podpisom birmo-

Fantovski sekstet iz Mendoze z altistko Danico Bajuk. Sekstet vodi Marko Bajuk ml., na fotografiji drugi od leve.

valca), da se birmanci in botri ne bodo zatekali k neokusnemu kiču.

6. Srečanje z birmovalcem, ki je navadno škof, pomeni stik z vesoljno Cerkvijo. Naj ne bo srečanje, ki bi ga spremljal strah pred spraševanjem, ampak srečanje z očetom, ki se ga bodo otroci že dolgo prej veselili in ga ohranili v najlepšem spominu.

7. Krščansko občestvo je že pri krstu sedanje birmance sprejelo za svoje, pri birmi pa to stori v vsej polnosti, kajti šele pri birmi postanejo kristjani polnopravni člani farne skupnosti. Župnijska skupnost se bo še z večjo odgovornostjo zavzemala zanje, oni pa za farno skupnost.

8. Da bo sv. birma trajno rodila svoje sadove, naj bi kristjani večkrat obnavljali birmanske milosti, n.

pr. na obletnico birme, na binkoštni praznik in v devetdnevni pred njim, ob delitvi birme v domači fari. Sploh naj bi večkrat molili v čast Svetemu Duhu. Zlasti pa naj bi se v praktičnem življenju dajali voditi njegovim navdihom in razsvetljevanjem.

9. Naše apostolsko prizadevanje ne bo prav steklo, dokler ne bodo v njem imeli polnega mesta laiki, kakor hoče bistvo evangelija in Cerkve ter zato tudi 2. vatikanski cerkveni zbor. Prav v zvezi s pripravo na sv. birmo, s samo delitvijo zakramenta in obnavljanjem birmanskih milosti naj bi prišlo močnejše do izraza in do zavesti, da smo pri poglobljanju in širjenju božjega kraljestva Kristusovi sodelavci in njegove priče prav vsi kristjani. Pri tem nam po-

Marijina prikazovanja v Fatimi

V pričakovanju

Otroci se na zunaj niso nič spremenili. Lucija, največja, ki je 2. marca spolnila 10 let, je zdrav, klen in pobožen deklíč. Niti sence napuha ni na njej. Njen oče je drugače dober človek, a nič kaj navdušen za cerkev; po več let ni pristopil k zakramentom in tudi pije rad. Mati Marija Roza pa je vzor krščanske žene, ki vzgaja otroke v strahu božjem, v ljubezni do Boga in do vseh življenjskih dolžnosti. Že spet dvomi o vide-njih in niha med upanjem in strahom; rada bi verjela, pa se vseeno boji, da je vse le hudičevo slepilo.

Francek je na pogled prikupen navihanec, zmerom veder in zgovoren. Jacinta, najmlajša, se še vedno rada igra z deklicami na vasi. Zdravo, za njena leta močno dekletce, temne, zagorele polti, v krilcu do gležnjev.

---

maga Sveti Duh s svojimi duhovnimi darovi ali karizmami.

10. Na sv. birmo bomo gledali kot na eno od stopenj v verski rasti in ne kot na sklep te rasti, zato bo za kristjane tudi po birmi potrebno nadaljnje versko oblikovanje (npr. o biskovanje verouka) in zlasti krepčanje z božjim Kruhom in z zakramentom sprave (pokore).

(Slov. medškof. past. svet)

Tiste dni pred 13. oktobrom je vse razburjeno. Romarji in časopisi so razglasili fátimske dogodke in napovedi po vsej Portugalski. Ali se bo zgodil „véliki čudež“ ali pa bodo otroci z družinami vred vsi osramočeni? Tudi se je razneslo, da bodo oblasti z bombami navale na otroke ob prikazni. Vsem je tesno pri srcu, le mali vidci so popolnoma brez skrbi.

Vsa Portugalska zastopana

Že dan prej, 12. oktobra, so bile ceste in pota, ki od skrajnih meja Portugalske vodijo proti Fátimi, polne potnikov in romarjev. Preskušena globoka vera naroda se je prebudila, zavalovila in prodrla na dan. Stoletja žive vere in molitve, mučeništva in žrtve so dozorela svoj sad in ob glasu treh neukih pastirčkov ves narod hiti na samotno Serro.

Kakor da je od nekod prišel skriven klic v srca, ki se mu morajo odzvati. Kakor da je mogočna iskra šinila v globine duše ali da je skrivnosten val nadnaravnega spoznanja, hotenja in navdušenja pretresel narod prav do korenin. Od vsepovsod so se ljudje dvignili in napatili v Fátimo.

Skupina za skupino poje in moli na glas rožni venec. Mnogi za pokoro hodijo peš in bosí. Vsi sloji so zastopani, kmetje in meščani, verni in neverni, znanstveniki in

mornarji, ribiči in časniki. Nič zato, če bodo prenočevali pod milim nebom! Naj bo za pokoro! Že takrat se je pokazalo, da bo pokora bistveni znak vseh romanj v Fátimo.

„Gospa sv. rožnega venca sem!“

Vso noč in ves naslednji dopoldan 13. oktobra je množica nenehno naraščala. Koliko ljudi je bilo. Časopisi so poročali, da nad sedemdeset tisoč.

Jutro je bilo mrzlo in deževno. Črni oblaki so se vlačili nad Glo-

beljo, ki se je spremenila v veliko blatno mlako.

Proti poldnevu so se odpravili Lucija, Francek in Jacinta, zakmašno oblečeni, v Irijsko globel. Z velikimi šopki rož si delajo pot med množicami. Od hrastiča so ljudje pustili samo še deblo. Z otroki so bili tudi njihovi starši.

Še vedno močno dežuje. Lucija veli, naj zapro dežnike. Vsa množica v hipu uboga deklenco in v močnem zboru zadoni rožni venec, ki ga Lucija moli naprej. Vsa srca drhté v skrajni napetosti in pričakovanju.

Pri fari udari poldne. Kratek blisk. Lucija se zgane, pogleda proti nebu, pretrga molitev in zakliče: „Glejte, je že tu!“

„Dobro pogledj, otrok! Ali se ne motiš?“ ji šepče v mučni skrbi mati.

A Lucija je že prešla v zamaknjenje in vsa množica se je odmaknila njenim čutom. Množica pa različno vidi, kako se okrog otrok trikrat napravi majhen oblček, se dvigne pet ali šest metrov od tal, nato pa se kot dim kadila razblini v zraku.

Otroci pa gledajo prelepo Gospo. Mirno jo vpraša Lucija: „Kdo ste, Gospa, in kaj želite od mene?“

„Gospa svetega rožnega venca sem. Želim, da mi na tem mestu postavijo kapelo v čast.“ In spet, že šestič, naroča, naj molijo vsak dan sveti rožni venec in delajo pokoro za svoje grehe.

Nato pravi, da se bo vojna kma-

lu končala in se bodo vojaki kmalu vrnili domov.

Tu se Lucija spomni nešteti oseb, ki so se ji priporočale, in pravi: „Toliko stvari bi vas še rada prosila...“ Dobrohotna Gospa ji odvrne, da bo nekatere uslišala, druge pa ne, in se takoj spet vrne h glavni točki, ki jo vedno priporoča: „Treba je, da se ljudje poboljšajo! Da prosijo za odpustitev svojih grehov!“

Obraz se ji še bolj zresni, skoro razžalosti in glas ji zveni kot prošnja: „Naj ne žalijo več Gospoda, ker je že vse preveč žaljen!“

To so bile zadnje besede brezmadežne Gospe, jedro Marijinega sporočila v Fátimi.

Lucija je kasneje zapisala: „Tvoje Marijine besede so se mi najbolj vtisnile v srce... O, kako želim, da bi jih slišal ves svet in da bi vsi otroci nebeške Matere poslušali njen glas!“

Znamenje božje

Ko se Gospa ob slovesu oddalji, razprostre roke, da se zableste v soncu, in pokaže pri tem na sonce.

Lucija tedaj zakliče: „Glejte sonce!“

Edinstven prizor se nudi njihovim očem na nebu. Dež nenadno preneha, oblaki se pretrgajo in prikaže se sonce kot okrogla srebrna plošča. S silno hitrico se suče okoli svoje osi, podobno vrtečemu se ognjemetu, in siplje na vse strani rumene, zelene, rdeče, modre, vijoličaste... svetlobne žarke in čudo-

vito barva z njimi oblake, drevesa, skale, zemljo, vidce in vso nešteto množico. Naenkrat se nebesni žaromet ustavi, pa samo za hip, nato se spet zavrti, kot da se je sprožilo na tisoče ogromnih umetelnih ognjev. Še enkrat se ustavi, pa takoj v tretjič požene v še lepših, še čarobnejših barvah.

Množica pa strmi zamaknjena, brez diha. Nato sledi še večje presenečenje.

Hipoma imajo vsi občutek, da se je sonce odtrgalo z neba in da v brzih vijugah pada nanje. Vedno topleje postaja. En sam nepopisan krik groze iz večkrat desetisoč grl. Kakor da pošasten orkan pretresa gore. Nepopisen strah jim hromi ude. Iz množice se dvigne na tisoče vzklikov: „Čudež! Čudež...“ vpijejo eni. „Verujem v Boga!“ se oglašajo drugi. „Zdrava, Marija!“ se veseli večina. „Moj Bog, usmiljenje!“ prosijo mnogi. Vse popada na kolena v blato in z zaupljivo pobožnostjo glasno moli kesanje.

Prizor, ki traja deset minut, jasno razdeljen v tri čase, gleda vseh sedemdeset tisoč ljudi. Pa ne samo množica, zbrana v Iríjski globeli, ampak tudi nekateri oddaljeni pet, deset, trideset in celo štirideset kilometrov od Fátime, vidijo čudežni prizor. Nekateri so ga tudi fotografirali. Na razpravi je več tisoč prič s prisego potrdilo njegovo resničnost.

Še drugo zanimivost so doživeli navzoči: njihova mokra in blatna obleka se je med kratkim dogod-

Dekliški zborček iz Slovenske vasi s pevovodjem Ivanom Meletom.

kom popolnoma posušila in vse blato je zginilo z nje. Množico so vsi ti dogodki pretresli do dna duše.

Med tem pa...

A kaj so med tem doživljali pastirčki?

Po zadnjih besedah se je Mati božja obrnila in počasi zginila iznad hrastiča proti vzhodu. Takoj nato pa so jo vsi trije spet zagledali ob soncu, z Jožefom in Detetom Jezusom, odetima v rdeče, Mati božja pa je bila to pot v beli obleki in sinjem plašču. Sveta družina, se je zdelo otrokom, je blagoslovila svet z znamenjem križa. Jezušček je bil še majhen, menda mu še ni bilo dve leti, in je stal na Jožefovi desnici.

Lucija pa je sama videla nato

še našega Gospoda, ki je blagoslavljal množico, nato pa spet preblazeno Devico kot Žalostno mater, toda brez meča na prsih; in slednjič zopet Marijo v belem oblačilu in višnjevem plašču, podobno kakor karmelska Mati božja.

Pri vseh teh prikaznih pa ni nihče govoril.

Tako se je Marija poslovila in pastirčki so razumeli, da je to zadnje snidenje z njo v Irijski globeli.

Množica je izbruhnila v nepopisno veselje in navdušenje: „Videli smo čudež!“ Kar ni se mogla ločiti od veličastnega prirodnega stadiona, kjer je rožnovenska Kraljica tako veličastno razodela svojo moč in svoje materinsko usmiljenje.

Navzoči so bili deležni najbolj pretresljivega doživetja v svojem

Ob 60 letnici boljševiške revolucije

Letos se spominjamo dveh svetovno velepomembnih dogodkov, ki sta se dogodila skoraj istočasno, namreč — boljševiške revolucije v Rusiji oktobra (po starem kalendarju novembra) in prikazovanja Marije v Fatimi (večkrat v času od 13. maja do oktobra l. 1917. Dva dogodka — transcendentalnega pomena: klic iz onstranstva po molitvi in zadoščevanju za hudo-bijo svetá, in zmaga materializma in nasilja, kot ga še ni bilo doslej. *Molitev in — moritev!* Kako naj krajše izrazimo to nasprotje?

O Fatimi je Duhovno življenje že pisalo. O boljševiški revoluciji naj napišem zdaj nekaj besed.

življenju. Glas o čudovitem Marijinem znamenju je bliskovito odjeknil po vsej deželi in zunaj nje. Ob tako prižgani plamenici Marijine ljubezni se je budila nanovo tudi dremotna ali zakopana ali zavržena vera portugalskega národa. Fatimski dogodki so delovali kakor krst, ki prenavlja duše prav iz dna. Marija je poslušala in uslišala molitve. Marija je poslušala in uslišala molitve in vzela za dobro male žrtvice treh pastirčkov, ki so na njeno besedo začeli kleče moliti rožni venec in si pritrgovati v malih rečeh.

Srečko Zamjen

V osnovi boljševiške revolucije je „*marksizem*“, Marxov Komunistični manifest iz l. 1847, ki se sklene s temle stavkom: „Komunisti smatrajo, da je zanje ne vredno skrivati svoje načrte in namene, ter izjavljajo odkrito, da njihovi načrti ne morejo biti izpeljani v dejanje *brez nasilnega uničenja vsega tradicionalnega reda. Tresite se, voditeljski razredi, pred eventualno komunistično revolucijo!* Proletarci ne morejo v njej izgubiti drugega kot svoje verige, dobiti pa morejo v njej — *ves svet!*“

To je zapisal Marx, ki je sicer podal teoretično podlago komunističnemu gibanju skupno z nemškimi industrialcem Engelsom: surovo materialistično filozofijo, v katerem je človek samo delec v mehaniziranem razvoju sveta, ki teži samo k „nebesom na zemlji“; za onstranstvo pa mu ni mar. Neizprosna in smrtna borba — sovražstvo — med razredi je pogon temu gibanju, zato pa mu je vera, ki oznanja ljubezen, samo opij, ki omamlja človeka, da se ne preda ves razredni borbi in ubijanju zaradi napredka v njihovi utopiji. Ni pa Marx uspel v praksi. Ne v I. internacionali ne v II., ki je odpovedala z začetkom prve svetovne vojne 1914.

Mladinski zbor iz San Justa. Na desni pevovodja Andrej Selan.

Pa je vendarle na Marxovi osnovi prišlo do revolucije tam, kjer jo je po svojih računih najmanj pričakoval. Prerokoval jo je v najbolj razvitih deželah z močno industrijo in močnim proletariatom, nastala pa je v deželi brez industrije, v agrarni in nazadnjaški carski Rusiji. Kako in zakaj, pozneje, za zdaj samo podčrtam pomen te boljševiške revolucije pred šestdesetimi leti z besedami argentinskega katoliškega filozofa Franceschija: „Oktober (oz. november) l. 1917 je tako pomemben dogodek kakor samo še Kristusova smrt, kajti pomeni absoluten prelom med preteklostjo in bodočnostjo, je prvi triumf nove vere komunističnega materializma!“

Oktober 1917 se je začela ta vera širiti na ves svet — z ognjem in mečem — z lažjo in prevaro — in še danes ta borba, začeta med Petersburgom in Fatimo pred več kot pol stoletjem, ni končana.

Svoj čas (1953) sem v Našo besedo (Škuljevo) napisal članek ob 50. letnici ustanovitve „boljševikov“, l. 1967 pa v Tabor o petdesetletnici oktobrske revolucije. Po obeh člankih posnemam ta sestavek ob novi obletnici teh dveh dejavnikov, ki sta v najtesnejši notranji povezanosti.

Nastala je namreč boljševiška struja na shodu socialdemokratov v Londonu l. 1903, ko so se pri glasovanju razdelili v dve frakciji: eni so bili za nastopanje socialistov kot *demokratska stranka* z delom v parlamentih; drugi pa so bili za to, naj vodstvo ne išče množice pristašev, naj ne bo stranka, ampak naj ustvari samo jedro revolucionarjev, naj jih izšola v močni disciplini in kot profesionalne poklice. In ti naj kot nevidna avantgarda zberó okrog sebe množice, ki ne bodo sicer deklarirani njihovi pristaši, pač pa pripravljeni na skupen udar. Ta pa ne sme biti spontan, temveč znan-

stveno organiziran. To je bil predlog Leninov, ki je dobil — večino („boljše“ — več), nasprotniki pa manj („menjše“). Tako je nastalo iz socialistične stranke revolucionarno gibanje boljševikov, in parlamentarna stranka menjševikov, ki odgovarjajo nekako sedanjim laburistom in socialistom amsterdamske internacionale.

Revolucija v Rusiji l. 1905 je bila „spontana“ in ni uspela. Tudi Leninova frakcija je bila še preslaba. Čeprav je v Londonu v odboru dobila večino, je bila med ljudstvom doma v ogromni manjšini. Komaj poznana. Ob začetku vojne l. 1914 je Lenin pobegnil v avstrijsko Poljsko in živel v Zakopanem. Njegovi prijatelji tam — najpomembnejši poljski pisatelji Orkan, Kasprowicz, Žeromski — sami simpatizerji socializma, so posredovali pri avstrijskem socialistu dr. Adlerju, naj mu Avstrija dá potno dovoljenje za v Švico, kajti „on prav gotovo še bolj sovraži carja kot Avstrija, ki je z njim v vojni.“ Tako so mu pomagali sopotniški pisatelji in Avstrija. V Švici se je pridružil političnim emigrantom — socialistom, ki se spričo „imperialistične svetovne“ vojne niso opredelili za „socialpatriote“, to je tiste socialiste, ki so šli tudi na vojsko za svojo domovino, pač pa v „pacifiste“, ki so nastopali proti vojni za čimprejšnjo sklenitev miru. Lenin se je postavil proti obema frakcijama in je 11. nov. 1914 že zapisal novo geslo: „Dolžnost proletariata

ni, braniti svojo domovino, ampak pripravljati konec kapitalizmu!“ Tudi je že l. 1914 zamislil internacionalo na novi, breznarodni bazi, ko je zapisal: „II. internacionala je mrtva. Ubil jo je oportunistem (= patriotizem). III. internacionali pa bo pripadala naloga, organizirati vse proletarske sile za revolucionarno borbo proti kapitalističnim vladam (katere koli države ali naroda) ... za osvojitve oblasti.“ To misel je potem ponavljal v l. 1915/16 na zborovanih mednarodnih socialistov v Zimmerwaldu in poudarjal: „Trebalo je takoj spremeniti imperialistično vojno v meščansko vojno proti kapitalistom.“ Bil pa je v manjšini. Toda ko so ga podprli nemški Spartakovci (Liebknecht, Roza Luksemburška) v Kienthalu, je zmagala njegova teza: „internationalizem nad nacionalizmom.“

Iz francoske tedanje knjige „De Zimmerwald au bolchevisme“ posnemam nekaj stavkov iz teh zborovanj, kjer je imel glavno besedo Lenin. Na pr.: „Antimilitarizem in antipatriotizem sta osnovni ideji delavskih združenj.“ „Ne mir, ampak vojna, meščanska vojna, naj bo naše geslo!“ — „Ne bi bilo slabo, ko bi bili Francozi premagani... Vse je le razredni boj in delavska solidarnost!“

S takimi gesli proletarskega internacionalizma so začeli širiti demoralizacijo predvsem med francosko vojsko in vemo, da je moral gen. Foch s silo zatreti začetke vojaških revolt v armadi in je Pe-

Dekliški zbor „Gallus“. Na levi ob zboru pevovodkinja ga. Anka Savelli-Gaser, na skrajni levi pa napovedovalca Veronika Fajfar in Marko Mele.

tain tožil pred Verdunom, da mu utegnejo pokvariti zmago. Začela se je že fratelanca med nemškimi in francoskimi vojaki na sami fronti. In spet so bili pisatelji, ki so prevzeli boljševisko misel, na pr. R. Rolland, ki je zapisal: „Od vsega začetka delamo v polnem sporazumu z ruskimi revolucionarji.“ Tedaj so bili natiskani stavki: „*Obramba domovine ni stvar socialistov... Ne iščite sovražnika na drugi strani strelskih jarkov; glavni sovražniki ljudstva so na tej strani med nami.*“ In neki Beranger je tedaj — 1917. leta! — zapisal: „Ta demoralizirajoča politika prihaja od nemškega agenta Lenina.“

Danes ni nobena skrivnost, da je bil Lenin v resnici plačan nemški agent. Z nemškimi militaristi je uresničeval zimmerwaldski načrt. Imel je odprt račun pri nem-

ški državni banki v Švici (že od 22. 11. 1914 dalje). Tako je imel tudi Trocki, ki je bil poročen s hčerko gerenta štokholmske banke, odprt račun pri bančnem trustu, kjer so bili glavni delničarji nemški židje (Warburg, Shlif, Rathenau...). So priče, ki trde, da je ta banka izplačala ruskim boljševikom pred revolucijo 12 milijonov dolarjev (Falcionelli). Jean Maxe se je l. 1920 celo izrazil, da je Lenin razbijal francosko fronto po navodilih nemškega generalnega štaba. Trocki sam je priznal: „Lenin je sprejemal denar od Nemcev, res je, toda ne zase, za Partijo. Posluževal se je Nemčije kakor prej Ochrane (carske tajne policije). Za Lenina ni eksistirala ljubezen do domovine, njegov internacionalizem je bil močnejši kakor predsodki (= nacionalizem), ki so zažgali medna-

rodno vojno.“ — Že prej je Lenin rekel na Marxovem grobu Plehanovu: „Vzel bom denar tudi od svojega sovražnika, samo da služi ciljem svetovnega socializma... Revolucionar išče svoj cilj brez ozira na to, ali so sredstva pravična in moralna...“

Kot je razdiral moralo v francoski vojski, je tudi dobival denar od nemškega Znanstvenega instituta v Kopenhagenu, da s pomočjo lista Demokrat razbija moralo v ruski vojski. Cilji Nemcev in ruskih emigrantov v Švici so bili identični: razbiti carsko Rusijo. Delali so z roko v roki preko ruskega žida Parvusa (= Helphand!). Vso to Leninovo razdiralno delo pa je — po najnovejših odkritjih — vodil osebno nemški kajzer sam!

Februarja leta 1917 je nastala v Rusiji revolucija, ki je prisilila carja k odpovedi v prid bratu. Toda ta ni hotel sprejeti krone. Za predsednika je bil postavljen mladi socialist (menjševik) Kerenski. Ta je hotel nadaljevati vojno na strani zaveznikov do nemškega poraza, ki se je vidno bližal. Drži danes v zgodovini, da so rusko revolucijo, ki je vrgla carski absolutizem, izvršili demokratični socialisti, ne pa boljševiki. To, kar so storili potem oktobra (oz. novembra), je bil kvečjemu še — državni udar. Nasilno so razbili menjševiški parlament in z nasiljem brezobzirno vpeljali proletarsko dikta-

turo, s katero so prišli na oblast, ki jo imajo še danes v rokah.

— — —

Toda ne samo k anarhiji v ruski vojski, tudi k tej oblasti je Leninu pomagala Nemčija in njen vojaški generalni štab.

Lenin je bil s svojimi sodelavci v Švici skrajno nestrpen, da se je naredila v Rusiji revolucija brez njegove soudeležbe. Brez njega in preko njega! Boljševiška stranka v Rusiji mu je preko Štokholma poslala brzoglav, naj se vrne takoj v Rusijo. Lenin se je spet ponudil Nemcem preko švicarskega socialista Pattena, da bo izpolnil davno pogodbo iz l. 1915, če ga spravijo v Rusijo. Tedaj je namreč obljubil, da sklene mir z Nemci, kakor hitro pride na oblast. To bi nemški vojski prišlo prav, kajti z mirom na ruski fronti, ko bi si zavarovala hrbet, bi lahko udarila na zahodu na Francoze in jih porazila. Lenin je stopil v stik z nemškim konzulatom v Zürichu, ki mu je z dovoljenjem generalnega štaba in osebno cesarja Viljema pripravil zaplombiran vagon, v katerem bi on in njegova družba (33 tovarišev) mogli nemoteno priti do Štokholma. Ohranjena je pogodba med njimi in Nemci, kjer s podpisom izjavljajo, da jim je znano, da ruske oblasti vse, ki pridejo tja iz Nemčije, smatrajo za izdajavce in tako postopajo z njimi. Med temi sta bila tudi Leninova žena, Zinovljeva, Radek itd., večinom Židi. Iz Zürichu je vlak od-

Vokalna skupina Karantanija s pevovodkinjo go. Marijo Fink-Geržinič.

peljal 7. aprila 1917; švicarski begunski odbor jim je zbral 3.000 fr. in živež za deset dni. Platten ki jih je spremljal, se je vrnil v Švico in se zahvalil Nemcem za pomoč.

Tako je prišel Lenin v Petrograd in ni bil siguren, da ne bo aretiran že na postaji. Toda Stalin mu je organiziral slaven sprejem predvsem kronstadskih mornarjev. In prve besede, ki jih je govoril Lenin na ruskih tleh, so bile: „Tovariši, prinašam pozdrav! Provizorna vlada vas vara, kakor tudi ves ruski narod. Kar manjka, je samo: mir, kruh in zemlja. Tovariši, borimo se do konca. Naj živi svetovna revolucija!“ Že drugi dan je dal navodila, da so vsi menjševiki njihovi sovražniki. Vojakom je naročil, naj se v strelskih jarkih pobratijo s tistimi, ki so doslej imenovali sovražnike. Te znane Aprilske teze so bile take, da je nemški zastopnik v Petrogradu javil Nemcem: „Le-

nin dela eksaktno tako, kot smo se domenili...“

Leninova glavna skrb je bila te dni, da pritegne za revolucijo k vojakom in proletarcem še maso: kmete. Prve je pridobil z obljubo miru in kruha. Kmetom pa je vrigel trnek: zemlja. Razdelitev veleposestev med kmete. S temi tremi gesli je začel revolucijo, ki naj bi bila svetovna!

Kerenski je hotel nadaljevati vojsko ob ramah zaveznikov, toda vojaki se niso več hoteli boriti. Ofenziva je propadla. Carski general Kornilov je zbiral vojake za boj proti boljševikom... za carsko oblast... za „eno in nedeljeno Rusijo.“ S tem pa je odbil ukrajinske in poljske nacionaliste, ki mu niso hoteli pomagati, ampak so se na svojo roko organizirali. Oblast je iz rok vlade prehajala na delavske svete (sovjete) vojakov in proletarcev... Kerenski je zdaj dal aretirati Lenina, ta pa se je maskiran umaknil na Finsko.

Kmalu pa se je vrnil in dal ukaz za državni udar 25. oktobra oz. 7. novembra. Trockij je kot poveljnik petrograjskega sovjeta vdrl v Zimsko palačo, kjer je bila provizorna vlada in jo razgnal. Kerenski je oblečen v žensko pobegnil k vojski in od tam v emigracijo, kjer je umrl pred nekaj leti.

Ta državni udar velja za slavno oktobrsko revolucijo.

Zadnji akt pa se je izvršil kmalu nato, januarja 1918. Tedaj je sklicala nova vlada volitve. Prve svobodne volitve v Rusiji, ki jih pod carji ni bilo. Te so bile porazne za — boljševike. Zanje je glasovalo samo 24%! Boljševiki niso dobili oblasti v roke z demokratičnim postopkom. Ko se je sestala skupščina z večino menjševikov, da bi oklicala ustavno republiko, so boljševiki z bajoneti razgnali poslance in tako sami prevzeli oblast.

Pa tudi to oblast Lenin ne bi mogel ohraniti, da ga niso podprli spet — Nemci. Najprej z denarjem. Nato so uspeli, da je Lenin sklenil mir v Bresu Litevskem. 2. marca, v sramoto Rusije, pa v ohranitev revolucije. Nemci so dobili svoje. Vendar so potem že izgubljali vero v ohranitev boljševiške vlade in so se začeli ozirati po novem partnerju. 1. julija je bil ubit nemški poslanik Mirbach. Tedaj je Lenin izjavil Trockemu: „Pripravljen sem začeti z diktaturo proletariata, ki ne bo vprašala nikogar in se ne ustrašila nič-

sar.“ Ustanovil je ČEKO (tajno policijo, za ohranitev revolucije). Sledili so koncentracijska taborišča, ki jih je prvi postavil Lenin in ne Hitler! Začel se je teror, kot ga ni poznala zgodovina. Kajti diktatura proletariata je po Leninovih besedah: „*vladanje proletariata nad buržuazijo (meščanstvom), ki ga ne omejuje noben zakon, ter temelji na nasilju, uživa pa simpatije in podporo delavskih množic, doslej izkoriščanih.*“ Diktatura proletariata je največ žrtev zahtevajoča in najbolj nespravljiva vojna, krvava in nekrvava, proti silam in tradiciji stare družbe.“

Začela se je meščanska civilna vojna, v katero jo je spremenil Lenin. In zapovedal jo je za ves svet, ko je že prve mesece 1918 ustanovil svojo III. internacionalo — Kominternu, kateri je poveril dolžnost, zažgati z revolucijami ves svet... Med prvimi je vanjo stopila tudi Jugoslovanska KP.

To je „leninizem“, ki je začel svojo apokaliptično pot pred 60-timi leti.

V tem članku bi hotel poudariti to-le: leninizem je izšel iz marksizma in njegovega materializma in ateizma. Iz protinarodnostnega načela, z naravnost narodno izdajalskim sodelovanjem z nemškim militarizmom, katerega agent je Lenin bil. Iz izrazite protidemokracije. S proglasom internacionalne diktature enega samega

razreda proti drugemu. Lenin je uvedel ČEKO in vpeljal prva koncentracijska taborišča. Lenin je začetnik vseh zločinov proti osnovnim človekovim pravicam. Zato tisti, ki s tem obremenjujejo Stalina, nimajo prav. Novi dokumenti, predvsem Solženicin v GULAGu, na ves glas postavljajo Lenina v začetek dobe nasilja in moritev. Njegova učenca — tako Mussolini kakor Hitler — sta strategijo masovnega uničevanja samo prevzela od Lenina, kot reakcijo nanj z istim orožjem... Milijoni, milijoni mrličev padajo na pot, ki jo je odprl tisto zimo l. 1917 Lenin kot svojo pot k „osvobojenju človeka“ in osvajanju sveta... Mohorjev koledar v Celju za l. 1970 vidi v Leninu „velikega humanista, ki je v revoluciji videl rešitev človeštva, zagotovitev boljšega življenja širokih množic in popolno zmago humanističnih idealov človekovega dostojanstva in svobode“ (str. 129). K temu moramo reči to, kar pravijo razočaranci nad komunizmom (Djilas, in drugi), da se je razvil prav —

v svoje nasprotje. V krutost in nesvobodo brez primere.

Tudi čez Slovenijo je šla ta pot, prav tako vodena po Leninovih strateških organizacijskih navodilih in obogatena po aziatskem katekizmu poklicnih revolucionarjev Kidriča, Kardelja, Beblerja...

Tudi mi smo žrtve tega krvavega pohoda oktobrske revolucije, ki ji poje zanosno himno tudi največji slovenski pesnik Oton Župančič...

Če danes vemo, da je stalinizem v celoti obsežen z vsem terorjem že v leninizmu, bomo vedeli, kam vodi jugoslovanska posebna pot v socializem (komunizem), ki teče po nespremenjenih tirnicah načela, postavljenega s Titom v temelj jugoslovanskega režima:

„marksizem-leninizem“.

Sovraštvo, nasilje, totalitarizem, moritev.

In kdo lahko stre glavo tej kači, zakoteni pred 60-timi leti? Ljubzen, človekove pravice, demokracija, molitev. Fátima.

Komunistično brezboštvo je borbeno. Ne zadovolji se s tem, da nekateri zametujejo vsako vero v Boga, drugi pa delajo in živijo po svoji veri, ampak z vsemi sredstvi razširja brezboštvo in se z vso silo bori zoper vero, najhujše zoper krščansko vero in katoliško Cerkev. Mi verujemo božji besedi, da peklenska vrata ne bodo premagala Cerkve, da bo končno zmagal Kristus nad vsemi silami — pa vendar ne smemo nedelavni stati in čakati božje zmage, ko medtem morda v našem narodu komunizem uniči vero v dušah ljudi, ki bi se potem pogubili. Prva dolžnost vsakega katoličana, ki še hoče ostati član Cerkve, je ta, da se odločno postavi zoper komunizem in ga na noben način v nobeni stvari ne podpira.

Škof dr. Gregorij Rožman v pastirskem pismu za advent 1943. je po svoji neskončni modrosti hotel, da se človeštvo razlikuje po narodih.

Kambodža, Kambodža...

Jokaj, zemljica draga!

Indokina je véliki polotok na jugovzhodu Azije med Indijo in Kitajsko. Tu se nahajajo predvsem Birmanija, Tajska, Vietnam, Laos in Kambodža. V zadnjih dveh stoletjih je imela Kambodža precej burno zgodovino; kar je doživela v zadnjih dveh letih, pa presega vse težke slutnje, ki so jih imeli Kambodžanci pred zadnjim „osvobojenjem“ po pet let trajajoči bratomorni vojni, potem ko je nastopil mir — a kakšen mir! — 17. aprila 1975.

Današnje razmere v Kambodži nam bodo bolj razumljive, če se okoristimo z naslednjimi podatki.

Kambodža, kraljevina v Indokini, meri 180.000 km² in je imela l. 1973 6,7 milijona prebivalcev, ki so po narodnosti predvsem Khmeri, pa tudi Vietnamci in Kitajci; po veri je 80% budistov. Glavno mesto Phnom Penh je imelo l. 1973 500.000 prebivalcev. Uradni jezik je khmerščina. Dežela je pretežno nižinska, na obrobju je obdana z višjim svetom. Jedro je ob reki Mekong in jezeru Tonle Sap. Podnebje je monsunsko: dosti padavin, zime suhe. Glavni pridelek je riž, ki ga poleg kavčuka (monsunski gozdovi) tudi izvažajo. Khmeri so zadnja azijska veja

bele rase, ki ima že bolj temno polt.

Prebivalci Indokine, torej tudi Kambodže, so sprejeli indijsko kulturo v prvih stoletjih po Kristusu. Zlasti v 11. in 12. stoletju se je tu razvila veličastna civilizacija. Če smemo soditi značaj kakega naroda po njegovi umetnosti, potem ni naroda bolj duhovitega in rahločutnega, kot so prebivalci Kambodže. Zgradili so veličastne templje, izdelali krasne kipe z neko nadnaravno milino. Res je pa tudi, da so v družbi nasmejanih kipov njihovega boga Bude in lahkotnih plesalk tudi pošastne spake demonov. — Do konca 18. stoletja je vsa Indokina spadala pod kitajsko, pozneje pa pod siamsko in anamsko cesarstvo. Koncem 19. stoletja je to ozemlje zasedla Francija, Japonska pa l. 1941. Po vojni s kolonialnimi državami je Kambodža postala neodvisna l. 1954.

Na volitvah l. 1955 je zmagala „ljudska socialistična skupnost“ s princem Sihanoukom na čelu. Ta je bil eden najvidnejših zagovornikov neuvrščanja in tesnega sodelovanja „tretjih“ držav. Nazunaj je preganjal komuniste, naskrivaj pa je pomagal Severnemu Vietnamu, da je miniral Južni

Vietnam. l. 1970 je proameriški general Lon Nol izvedel državni udar. Zaradi delovanja komunističnih sil v sosednjem Vietnamu se je „osvobodilna“ vojna razširila tudi na Kambodžo. Po državnem udaru je princ Nomrodon Sihanouk, ki je bil v tem času na obisku v Moskvi, odletel v Peking, in se zvezal s kitajskimi komunisti, da vrže Lon Nolovo vlado.

Borba za „novo“ Kambodžo je obsegala napad proti veri — budizmu, zrušenje avtoritete staršev in samostanov, prepoved tradicionalnih pesmi in plesov ter uporabo skrajnega nasilja za popolno uničenje preteklosti, da se tako zgradi nov sistem vrednot s pomočjo komunistične ideologije. Znani so nam zgodovinski primeri starih in najnovejših tiranij in strahovlad, toda v Kambodži se je to godilo z nenavadno, blazno krutostjo pravega genocida po lastnih rojakih.

17. april 1975

L. 1970 je živelo v Kambodži po mestih 13% prebivalcev, med civilno vojno v letih od 1970 do 1975 pa se je v mesta zateklo še 37%. V glavnem mestu je na dan „zmage“ čakalo 3 milijone ljudi na svojo negotovo usodo. Mir so sicer pozdravili, saj je bratomorna vojna povzročila 600.000 smrtnih žrtev poleg vseh ostalih posledic na gospodarskem in drugih področjih. Komunistov niso z veseljem sprejemali, pač pa so bili

veseli, da je bil konec pokvarjene in nesposobne Lon Nolove vlade. 17. aprila 1975 ob sedmih zjutraj so zmagovalci rdeči khmeri zasedli mesto v znamenju enakosti in odprave vseh predprav. Ob devetih dopoldne so te komunistične skupine preprečile ropanje po mestu, same pa so zasegle vsa prevozna sredstva. Že so padale prve smrtne žrtve. Vse, kar je prišlo iz vladne palače, so na mestu pobili. Proti poldnevu se je izkazalo, da se vse vrši po natančno pripravljene načrtu. Posebno se je izkazala izbrana rdeča sekta, izbrana organizacija Angka Loeu, ki so jo vsi komunisti brezpogojno ubogali.

Izpraznili so najprej vse zasebne in državne bolnice, ne oziraje se na stanje bolnikov in ranjenec, okrevajočih in umirajočih. Temperatura se je dvignila na 38°C. Tisoči in tisoči so lahko opazovali karavano bolnih in ranjenih nesrečnikov, karavano, ki ji ni primere v celi zgodovini. Od 20.000 vseh teh nesrečnikov jih je le malo ostalo pri življenju.

Popoldne istega dne so rdeči khmeri nagnali iz mesta vse družine. „Očistili“ so nato mesto vsega, kar je bilo pisano ali tiskano: v vladni palači, v muzejih in šolah, v samostanih in knjižnicah in knjigarnah — vse je moralo izginiti v ognju ali v reki Mekong. Mesto je bilo močno zastraženo, da se ne bi kdo vrnil. Število prebivalcev je padlo od 3 milijonov na

200.000, kajti ostale so notri samo „osvobodilne“ čete in rdeči funkcionarji.

23. april 1975

Tega dne so začeli novi gospodarji seliti še druga mesta; ker so bila manjša, so ljudi izselili v 24 urah. Vsak je spal, kjer je mogel: brez zavetišča in skoraj brez hrane. Zaradi okužene vode — in še te je primanjkovalo — je začela razsajati griža in uničevala življenja oslabljenih in popolnoma zapuščenih razseljencev. Najprej so umirali otroci in starčki. Utrujeni izgnanci so se morali premikati hitro; če se niso potrudili na prvi in drugi poziv, je padel strel. In če se vozila usmerjajočih vojakov niso mogla gibati zaradi prenapolnjenih cest, so si vojaki pomagali na najbolj divjaški način, ne oziraje se na nikogar...

Skoraj ni mogoče brati poročil redkih očitvidcev, ki so se rešili iz kambodžanskega pekla.

Izgnanim meščanom je sledilo ljudstvo iz podeželja. Negotovost in strah sta večala agonijo korakajočih in omahujočih. Kolikokrat so vodniki ustavili izgnance in jih vrnili na staro mesto! Prihodnji dan pa so jih spet odgnali na sever. Ob poti so jih vodniki odredjali na levo in desno, kjer so morali graditi nove naselbine.

Kmalu so utihnile in se sprazni-le ceste, ki drže iz glavnega in drugih mest na sever. V začetku junija se je končalo glavno razselje-

vanje; računajo, da je takrat umrlo 300.000 ljudi.

Dvanajst ljudi, med njimi jih izstopa posebno osem, vsi približno 45 let stari, so glavni vodje Angka Loeu, edine stranke v Kambodži. Vsi so študirali v Franciji v letih 1950 do 1960. To so ekonomisti, advokati in učitelji, vsi zagrizeni komunisti, ki so na zunaj izgledali kot pošteni, načelni in pogumni možje. Med njimi je Khieu Sampan, predsednik Demokratične Kambodže. Njemu in njegovim najožjim tovarišem se je „posrečilo“, da so zbrisali 2.000 letno zgodovino Kambodže; na žalost se jim je to posrečilo tako hitro, kakor se to v zgodovini kultur še ni zgodilo. In s tem se še ponašajo.

Sprejem Sihanouka

Battambang je drugo največje mesto v Kambodži. Imelo je 25.000 prebivalcev. Mesto je bilo že izpraznjeno, ko so tam zbrali okoli 4.000 bivših vojakov in častnikov s pretvezo, da gredo v glavno mesto na sprejem Princa Sihanouka. Premagana vojska se je v začetku čutila nekoliko olajšana, kajti uradno so potrdili, da bodo po sprejemu vsi lahko odšli domov k družinam, prosti vsake krivde. Po treh urah še kar vesele voznje na tovornjakih so naenkrat zapustili glavno cesto. 200 metrov stran so čakali oboroženi vojaki, 60 po številu. Oni na tovornjakih so vsi onemeli. Morali so vsi izstopiti.

Očividec pripoveduje o streljanju, ki mu je ušel. Od njegove skupine so se rešili le trije. Streljanje na gore mrličev je trajalo tri ure.

Taki pomori so se nadaljevali toliko časa, dokler rdeči khmeri niso uničili vso prejšnjo vojsko in višje civilne uradnike. Mrtvih niso pustili pokopavati, ker po mnenju uničevalcev tega nesrečne žrtve niso zaslužile. Tako so name-noma spremenili kambodžanska ri-ževa in bombaževa polja v pošast-ne kostnice.

Poznavalci sedanjih razmer v Kambodži dvomijo, da je princ Norodom Sihanouk na svobodi. Zaprt je, če ga niso ubili...

Nove naselbine

V novih krajih, kjer so bili nase-ljeni meščani in kmetje, ni bilo do-voľjeno uporabiti starih hiš, ki so jih morali zapustiti pred njimi dru-gi nesrečniki. Vsaka družina je do-bila 5 m² prostora za gradnjo koče, a brez orodja in gradbenega mate-riala. Ko si je na neki način zgra-dila kočo, je delala na riževih pol-jih, ki jih je bilo treba seveda šele pripraviti na močvirnih gozd-nih tleh. Delali so po 9 ur na dan, 7 dni na teden, nekateri še v luni-nih nočeh. Počivati in govoriti je bilo dovoljeno samo v opoldans-kem odmoru. Zvečer so morali ho-diti na razne sestanke in prisost-vovati posebnemu obredu Kosang. Tam so se morali obtoževati tisti, o katerih je oblast menila, da so se kaj pregrešili proti Angka Lo-

eu. Obtoženi je bil verjetno „oku-žen po Zahodu“. Vpričo tihih in prestrašenih sotrpinov je moral obljubiti poboljšanje. Vsi so ve-deli, da več kot dvakrat nihče ni „povabljen“ na Kosang. Kar na-prej so rdeči govorili ubogim raz-seljencem, da se kolo zgodovine vrti naprej. Tako so imeli trpini neprestano občutek, da jih bo zmlal velikanski cestni valjar.

Člani družine so bili pri delu ločeni. Otrok ni smel nihče siliti, da bi starše ubogali. Mladino so učili revolucionarno ideologijo in kako naj odkrije sovražnike nove oblasti. Tako so postali otroci maj-hni ovaduhi, ki so sporočali, kaj se godi doma. Otroška poročila so bila dostikrat vzrok, da so bili starši „povabljeni“ na Kosang. Polagoma so se odrasli otrok u-pravičeno bali.

Ubežniki

Po zmagi je novi režim zaprl 772 kilometrov dolgo mejo na za-hodu proti Tajski, kajti ni bilo hujšega zanj kot ubežniki. 5 kilo-metrov stran od te meje so izpraz-nili vse vasi, ves prostor minirali in nastavili pasti. Zato je bilo po-noči težko bežati. Begunci pripove-dujejo, da je bil ves prostor poln mrličev. Kljub silni nevarnosti so ljudje kar naprej bežali, čeprav so vedeli, kaj jih čaka, če jih na begu dobe... Res so bili v prvih begunskih valovih večinoma štu-dentje, izobraženci, premožni tr-govci, uradniki in vojaki, pa so že

jeseni l. 1975 tvorili večino ubežnikov preprosti ljudje, o katerih bi pričakovali, da se bodo privadili trdote in krutosti kmečke revolucije. Ta je varčevala s strelivom in pobijala s kiji in motikami.

Poznavalci razmer računajo, da je v prvih 10 mesecih „nove“ Kambodže pomrlo 1.200.000 ljudi zaradi lakote, bolezni in pomorov.

Neverjetno predrzno se obnašajo predstavniki Kambodže na mednarodnih konferencah, če jih kak časnikar vpraša, od kod tako znižanje prebivalstva. V OZN jih sprejemajo s ploskanjem. Zaradi Kambodže študentje nikjer ne protestirajo: ne v Ameriki ne v Franciji in ne v Angliji, da bi opozorili svet na „mir“, ki so ga rdeči priporočili Kambodži. Po mnenju pariškega tednika Le Point se večina držav „tretjega“ sveta ne bo dala mobilizirati proti novi Kambodži. Tako morejo rdeči mirno nadaljevati svojo krvavo revolucijo. Edino, šesar se ne bodo dotaknili, je kak klasični spomenik. Če bi se

temu kaj zgodilo, bi nastalo veliko ogorčenje pri Združenih narodih v New Yorku, ki se kakor ostali svet ne meni za to, kaj se godi z ljudmi v Kambodži.

Kostnice nepokopanih in lastno gorje: vse to se je preživelim vtisnilo globoko v srce. Nihče nima upanja, da bo jutro manj temno kot noč, ki jih je zagrnila.

— — —

Neznatna manjšina je prevzela v Kambodži vso oblast, ki ne dopušča najmanjšega odstopa od brezpogojne pokorščine. Težko je prodreti v skrivnostne in temne sile dvanajstorice, ki dozdevno namerava tej deželi dobro, pa načrtno spreminja vse tradicionalno vrednotenje, govorjenje in celo nagonsko življenje. To je morda tudi prepad, ki nanj misli Vladimir Kos v pesmi „Kambodža“ (letošnji Vestnik, št. 6-7-8):

Mi moreš verjeti? Naš Bog
s Teboj je v prepadu.

Iva Vivod

Vcepljajte z vso skrbjo molitev rožnega venca, molitev, ki je tako všeč Mariji in ki so jo tako priporočali papeži. Z rožnim vencem bodo verniki na najnežnejši in najučinkovitejši način spolnili Učenikovo naročilo: Prosite in boste prejeli.

Pavel VI.

Ne pomišljamo izrecno zatrjevati, da sloni naše upanje, da bomo rešili težave današnjega časa, na molitvi rožnega venca.

Pij XII.

Materinščina je najzvestejša varuhinja in gojiteljica narodnostnih lastnosti in posebnosti. Z njo se narodu vzame znak, po katerem se kot tak loči od drugih narodov in se tako nasprotuje naredbi tistega Boga, ki je po svoji neskončni modrosti hotel, da se človeštvo razlikuje po narodih.

Anton Mahnič

Zvestoba nazaj poslanstvo za naprej

Ko je nekdo pred kratkim v Evropi komentiral borbo za čistost idej v neki naši tukajšnji kulturni organizaciji, je napisal: „Boj se bije na celi črti in v mnogočem je izid tega boja, recimo v Avstraliji ali Angliji, pa tudi v Trstu, Celovcu, Gorici odvisen od tega, kako se bo bitka iztekla v Argentini.“ In je res od nas mnogo odvisno. In ne gre samo za kulturno polje...

Kaj nas je v tej borbi postavilo na tako častno mesto? Naše število ne. Smo ena najmanjših emigracijskih skupin. Večja kultura? Bi dvomil. Večja ekonomska moč? Tudi ko bi kdaj in kje od nje bila odvisna sila neke skupine — tudi ne.

Jasni pojmi o preteklosti, doslednost pa vztrajanje v idealizmu — to je vsa skrivnost. Idealizem naših političnih in duhovnih voditeljev, vseh naših garačev v skupnosti, predvsem pa prava ljubezen očetov in mater, ki so z odločnostjo vodili svoje otroke — to je, kar nas je rešilo in nas morda res lahko daje za zgled.

Slovenski dan je torej dan, ko se lahko z vso upravičenostjo ponosno oziramo nazaj — in vendar je tak dan slovesen le tedaj, če se ob njem tudi zamislimo.

Če nas je nekoč stopilo z ladij 6.000 pa nas je danes 15.000, je pa v resnici naša prisotnost v Argen-

tini večja. Domačini, ki so na mestih, odkoder je videti žive sile v državi, imajo ta vtis. Nismo tega slišali le enkrat. Pa vendar... zakaj ne zaživeti še močneje?

Imamo med seboj ljudi z jasno vizijo za pot naprej. Imamo ljudi, ki znajo ideje izpeljati. Imamo ljudi, ki se dajejo v celoti, da življenje v naši skupnosti rase. Predvsem — imamo mladino. Mladi prevzemajo baklo iz naših rok, da jo nesejo naprej — v brk vsem tistim, ki so napovedali naš konec „verjetno“ leta 1950, „skoraj gotovo“ leta 1955 in „za prmej“ leta 1960...

Toda naše naloge so večje, naši cilji so višji in naša pot gre daleč. To ni samo naše upanje, to je naša trdna vera.

Seveda kdaj naletimo na ljudi, ki začno: „Pa kaj siliti naprej z emigracijo? Bodimo vendar realisti! še vsake emigracije je bilo konec!“ Ali pa: „Že prav, že prav slovenstvo in Slovenija, toda... prej ali slej... Bili so narodi večji od našega, pa... Bodimo realisti!“

Realisti. A kaj je pravzaprav „realizem“?

Reka, ki teče doli nizko med bregovi, pa tisoči hektarjev zemlje visoko nad njo ob bregovih, nerodovitne zemlje, ker je suha — je to realno? Seveda je. Toda ljudje,

ki so reko zaježili, ustvarili umetno jezero, s tem dvignili vodo do suhe pokrajine, jo skanalizirali in ustvarili na tisočev hektarjev nove rodovitne zemlje — ti niso bili realisti?

Realizem ni samo to, kar je, ampak vse, kar je res možno. In kaj vse je možno, kadar je v nas ljubezen! Torej tudi up — in vera!

In potem: še vse emigracije da so izginile. Pa — recimo — da je res tako. Toda ti ljudje, ki nas o tem prepričujejo, ali so oni večni? Ne. Vedo, da bodo umrli. Zdaj pa, ko že vedo, da bodo izginili — vsak večer spišejo še kozarček strupa — ali pa skušajo z vsemi silami življenje podaljšati?

Seveda so emigracije, ki zginjajo. Ne samo kakšni gangsterji, ki so morali prek meje in ki se, komaj pridejo do falzificiranih dokumentov, zgubijo — ne, tu so emigracije poštenih ljudi, ki so šli od doma s trebuhom za kruhom. Ko so zaslužili toliko, da morejo rešiti, recimo, zadolženo posestvo v domovini, ali ko so si prihranili toliko, da jim ne bo treba več doma stradati — se vrnejo in je emigracije konec. So še ekonomski emigranti, ki se preselijo v državo sorodnico, ker jim doma ni bilo mogoče živeti ali ker so si zaželeli boljših kondicij. Minejo leta, ostanejo samo še spomini na staro domovino, a v bistvu je njih sedanja domovina samo podaljšek prejšnje.

Toda tu so še emigracije druge vrste. Ljudje, ki so se izselili iz političnih, ideoloških razlogov. Če niso hoteli biti pobiti, a hočejo, da njihove

ve ideje zmagajo, ker vedo, da so se morali umakniti in boj nadaljevati v svetu. Zdaj: katere politične emigracije v zgodovini so zginile? Poljska z Mickiewiczom? Ali — bliže našim časom — italijanska za časa Mussolinija? Da. Res je tudi teh emigracij bilo konec. A kdaj? **Ko je prenehal eksistirati vzrok, zaradi katerega se je ta emigracija rodila.** In ne dan prej!

In mladi, v svetu rojeni — ali res naj ne bi imeli zveze z njo? Funkcija sina je biti zvest očetovi misiji, in če očetu shirajo moči, njegov boj nadaljevati. To je sicer naravni zakon, a je od Boga dani in kdor mladini drugače govori, ji škodi.

Pa narodi, ki so izumrli?

Seveda nam zgodovina govori tudi o izumrlih narodih. Toda ali so to res bili vedno narodi, ali pa kdaj — čeprav lahko zelo mogočna — pa vendarle samo — ljudstva? Kar se pa narodov, kakršen je naš, tiče — naroda z zavestno preteklostjo, s svojim ozemljem, s svojo kulturo, predvsem pa s skupnim čutenjem političnih ciljev za bodočnost — kateri tak narod je v 2.000 letih, za časa krščanstva izumrl?

Pa tudi ko bi — zakaj raje ne razmišljati o dejstvu, o katerem govori Ortega y Gasset: Zgodovina nam kaže, da noben narod ne umre nasilne smrti. Narod umre samo, če sam noče več živeti.

A, glejmo, še naprej gre ta zadeva: tudi ko bi Bog sam enemu teh naših malodušnežev razodel, da bo čez tisočletja res konec narodov — kaj s tem? Mar se mi hranimo

s kisikom, ki ga bodo rastline tvorile čez tisočletja, mar jemo pšenico, ki bo rastle — morda — čez tisočletja? Ali pa kot vsako živo bitje rasemo v času in kraju, kamor nas je postavil Bog, in v celicah, v družini, v skupnosti, ki so prav tako po Njegovi modrosti bile ustvarjene, da se človek more razviti? Ni globlja modrost in še manj skrb za nas, kar govori iz besed ljudi, ki nam ponujajo gradivo za avtoeliminacijo!

Res pa je, da skupnosti usihajo, kadar v njih umira smisel za duhovnost. In kdo ne vidi, da smo pa tu res v nevarnosti. Tudi naša skupnost. Kdo ne vidi, da kljub zunanji še vedno veliki aktivnosti življenje usiha?

Prva leta vsake emigracije je življenje bujnejše, ne samo, ker so vrednote, ki naj skupino vodijo, še sveže, ampak tudi zato, ker celo na tem področju vlada zakon o vztrajnosti. Doma smo delali, pa delajmo še tu! In tako eni res delajo, ker se zavedajo dolžnosti za ta del našega naroda, toda marsikdo v skupnosti dela zgolj iz navade, kdo tretji še, „ker so ga porinili noter“. Toda minejo leta, mineva zagon — in nenedoma spoznamo, da se še vedno veliko dela, da so še vedno uspehi, toda, bi dejali, — inverzija ni dala takih obresti, kot smo pričakovali.

Na tisoče naših mladih je šlo skozi slovenske šole, mladinske organizacije, živelo sredi političnih, verskih, kulturnih društev — in vendar njih prisotnost v naši skupnosti, kakšna je?

Mislím, da je vsakomur jasno, da

nismo grešili, ker bi premalo delali. Smo pa brez dvoma marsikaj važnejšega — opustili.

Lepo je gledati slike iz Slovenije. Podobe po naših domovih, skioptična predavanja za naše male — oni so občudovali lepoto krajev, nam se je stisnilo srce ob spominih — lepo je vse to.

Lepo je gojiti stare običaje. Samo spoštovanje preteklega more dajati hrano za novo rast. Lepo je, da gojimo svojo folkloro, pa naj se izraža v plesih ali kuharski umetnosti, to je del naše preteklosti in ni ga zemarjati. Vse to pomaga človeku, ki ni zgolj duh in ki ne živi nekje v zraku, da se obdrži v ravnovesju.

Lepo je praznovanje našega prazničnega leta. Stoletni običaji, izraz globoke vernosti naših prednikov, običaji, ki prehajajo iz roda v rod, povezujejo zunanje navade z religioznimi občutki — koliko bogastva v tem!

In naša pesem? Komu med nami ni ob poslušanju melodij, ob razmišljanju njenega besedila kdaj zatrepalo srce?!

Vse te stvari so ne samo važne, so sila važne in če bi jih zanemarili, bi se nevarno okrnili. Toda misliti, da bomo z njimi mladino dokončno navezali na slovenstvo, je zmota. Naša zemlja je res biser, toda kar je nam starejšim jezero pod gorami v domovini, to je našim mladim morda jasa sredi bariloške pokrajine ali pa samo trg sredi naselja, kjer se skozi leta srečava s sosednjimi otroki. Človek se res ne veže samo s suhim umom na svojo očetnjava, toda od

vrednot, sicer velikih vrednot, a ne-
bistvenih vrednot za utrditev narod-
nosti, pričakovati bistvene učinke —
je nevarno. S pravó ljubeznijo do
naróda in očetnjave je kakor z lju-
beznijo do matere in očeta. Ne ljubi-
mo matere zato, ker je lepa, ali oče-
ta, ker je bogat. Prav nasprotno je
prav: še bolj ljubimo mater morda
prav zato, ker je vsa nebogljena, in
očeta, ki je morda revež. Če naša
ljubezen do slovenstva ni take vrste,
smo za slovenstvo lahko mnogo dela-
li, a rešili komaj generacijo, dve.

Nikar ne podcenjujmo čustvene
in celo umske zrelosti naših otrok!
Dajmo jim razumeti, da je sloven-
stvo predvsem zakoličeno v preteklo-
sti našega naróda, v njegovih bojih,
zmagah in tudi porazih, v njegovih
duhovnih zakladih, predvsem pa v
tisočih, ki so trpeli in umirali za
slovenstvo in katerih **idealov mi ni-
mamo pravice izdati**. Mi nimamo
pravice pretrgati verige, ki prek nas
vodi v bodočnost.

Ne bo pravega slovenstva, pa naj-
si se mi starejši zgrudimo od gara-
nja, če v nas in naših mladih ne bo
zavesti, da je osnova slovenstva v
dvojem: **zvestoba nazaj — poslan-
stvo za naprej**.

Naša mladina je ponosna na svo-
jo kri. Vendar mnogi še danes spra-
šujejo: Pa zakaj naj bi med seboj
govorili slovensko? — Če jim odv-
nemo, da zato, da bo njih slovenščina
tako bogatejša ali da je jezik zadnje
orožje v borbi nekega naróda, gre
odgovor mimo, če niso bili prej vz-
gojeni tako, da bi čutili zvestobo do
rodov nazaj in poslanstvo za rodove

naprej kot eno svojih življenjskih
funkcij.

Nujnost komponente „Zvestoba na-
zaj — poslanstvo za naprej“ pa more
razumeti samo človek ponosa in ča-
sti, samo fant in dekle, ki čutita,
da sta otroka plemičev, to je — da
sta tudi sama plemiča. Danes ima ta
beseda slab prizvok, ker je plemstvo
degeneriralo. V preteklosti pa ple-
mič ni bil človek, ki bi zaradi svojega
naslova imel ali smel zahtevati večje
pravice. Nasprotno! Plemič je postal
samo človek, ki se je izkazal in ki
se je zavedal, da ima večje **dolžnosti**
kakor drugi. V tem je bilo in je
bistvo plemstva.

Naši borci, domobranci in vsi,
ki so na ta ali oni način borili za
slovenske in krščanske vrednote v
tistih strašnih dneh, zavedajoč se
svojih dolžnosti — ti so naše novo
plemstvo. In to plemstvo prehaja
na njih potomce, a ne zato, da bi
se ti mladi zato čutili kaj več, na-
sprotno, da se zavedajo svojih več-
jih dolžnosti in so zato tudi pri-
pravljeni na večje žrtve.

Vse drugače bo v naših vrstah,
če bomo ta občutek odgovornega
plemstva znali dati v mladino.

Zdaj, ali je res, da se taka
vprašanja med nami niso reševala,
ker da je bilo premalo vzgledov,
predvsem pa, ker da mi starejši
premalo vodimo? — Na drugi stra-
ni pa slišimo iz ust starejših, da
so težave tu, ker je premalo učlji-
vosti med mladino. Ne pustijo se
voditi.

Predvsem moramo vedeti, da se
z očitki drug drugemu še nikdar ni

nič rešilo. Vemo pa: kadar je neka stvar bolj na svojem mestu, postavi tudi stvari ob sebi bolj na svoje mesto. Skratka: če pravimo starejši, da se mladina ne prepusti vodstvu, da je premalo učljiva — dobro! bodimo najprej sami odločnejši vodniki. — Pravite, mlajši, da je na vrhu premalo vodstva? Dobro! Postanite najprej sami bolj dovezetni za vodstvo — pa se bo problem rešil.

Da mladina nima vedno jasnih pojmov? Pa kako naj si bo na jasnem, recimo glede komunizma, glede naših odnosov do komunističnih oblasti, ko vemo, da je komunizem strahotno zlo, naši mladi pa v naši skupnosti sami slišijo tisto o zgodovinski nujnosti, pa o sožitju med krščanstvom in marksizmom, in poleg tega še o „odjugi“, ki je doma baje nastopila. Komunisti so ubijali še po koncu revolucije na tisoče naših bratov, očetov, še mrtve jih psujejo — mladi pa vidijo, kako se hodimo domov sprehajati, potem ko so nam isti ljudje dali dovoljenje, da smo šli preko in tam kdo ve komu vse stisnili roko... Ne recimo: Naši mladi nimajo jasnih pojmov! Recimo: Mi smo jim včasih s svojo nedoslednostjo v nekaterih vprašanjih mešali pojme!

Kako naj bodo mladi na jasnem glede dolžnosti do očetnjave, pa do države, kjer so se rodili, ali glede asimilacije, ko jim eni govorimo tako, drugi drugače?

Ko Kanada, Avstralija in — kot smo zadnje čase brali — celo ZDA, danes — po slabih skušnjah — ne želijo, da bi se prišleci, niti ekonomski

emigranti ne, asimilirali — zakaj te države tako postopajo? Iz ljubezni do italijanskega, slovenskega ali kakega drugega naroda? Morda tudi, a predvsem iz ljubezni do lastne domovine. Mnogi se še spominjamo buenosaireskega škofa mons. Segure, ko nam je nekoč v katedrali govoril: „En el interés de mi patria—“ (ne v interesu vaše očetnjave, ne!) „v interesu moje domovine vaš prosim, gojite svoj jezik, ohranjajte svojo kulturo, ne izkoreninite se, bodite ponosni na svoje starše, na njih borbo, na svoj narod!“

Zakaj tako? Ker vsaka teh novih držav, in Argentina danes še bolj kot kdaj prej, potrebuje predvsem močnih ljudi, zvestih državljanov, ne pa mase. Potrebuje zgrajenih ljudi, teh pa ni v vrstah izkoreninjenecv. Ne poslušajmo množice na cesti, ki morda hoče drugače.

Ni bil kak politik, ne kak psihater, ki bi se zavedal nevarnosti izkoreninjenosti, ki je govoril, da je četrto božjo zapoved treba v naslednji stopnji prenesti tudi na dolžnosti človeka do očetnjave, to je do zemlje tvojih očetov. Bil je to svetnik, eden največjih mislecev krščanstva, eden največjih realistov, Tomaž Akvinski.

Neki slovenski časopis v Evropi je pred kratkim analiziral razmere v naši skupnosti. Navdušen je nad našimi uspehi, toda ko se ustavi ob nevarnih točkah, do katerih smo dospeli, omeni, da se med nami vedno pogosteje slišijo zahteve po verski in kulturni svobodi v Sloveniji, medtem ko da se o zahtevah po politični svobodi vedno manj govori. Kakor da bi

verska ali kulturna svoboda — če in kdaj na svetu bili možni, če ni prej civilne, to je politične svobode.

Res je, da so nejasnosti na tem področju zasekale naši skupnosti že hude rane. Pred leti smo kdaj slišali: „Glavno je, da je moj poba vercn, h kakšni narodnosti pa bo hotel pripadati, to je njegova stvar...“ In danes kdaj slišimo: „Važno je, da je otrok pošten, politiko pa naj le pusti pri miru...“ Kaj je rodila miselnost prvih, danes že lahko v marsikateri družini vidimo. Kam pelja miselnost drugih — slutimo. Oziroma — tudi vemo. Kajti pod „politiko“ je mišljena tudi zvestoba našim mrtvim, jasni odnosi do komunizma. Kdor od staršev tako govori, je podoben človeku, ki morda res s trudom toči vino v sode, a istočasno sodu vrta luknje v dno.

In vendar naš problem ni zgolj

političen. Samo prisluhnimo kdaj našim govorom... Zmaterializirali smo se. In to je tretji — a v resnici prvi razlog našemu usihanju. Sile za borbo za večjo duhovnost pa ne bodo prišle zgolj iz političnega dela, še manj iz naše ekonomske moči — priti morejo samo iz večje religioznosti. Brez spreobrnjenja srca, brez moralne revolucije v nas — ni rešitve. Če si glede tega nismo na jasnem, smo se začeli pokopavati sami in ni treba nič s prstom kazati na grobokope od drugod, ki prežijo na nas.

Tako da, če bolehamo — in vsi vemo, da res bolehamo... pričnimo se zdraviti. Ne odlašajmo in predvsem ne pozabimo: kadar človek opazi, da se je v njem pričel rak, čeprav šele začel rak..., ne bo ga zdravil z aspirini...

(Na Slovenskem dnevu 1976)

Gregor Mali

Moje življenje in delovanje

(Nadaljevanje)

BOJ ZA DUHOVNIŠKI POKLIC

Ko sem prišel po maturi na počitnice, so se ljudje v domači župniji veliko bolj zanimali zame, ko prej. Tudi pogovarjali so se o meni. Iskali so odgovora na vprašanje, ali bom duhovnik ali ne. Večina je mislila, da bom, nekateri pa so bili nasprotnega mnenja. Med temi je bil tudi že pileten sosed.

Tudi sam sem mislil, da sem boj za svoj poklic že dobojeval in ga že končal, pa ni bilo tako. Rad bi postal duhovnik, toda strah pred veliko, izredno odgovornostjo me je zadrževal, da se nisem mogel popolnoma odločiti. Begala me je tudi misel, da nimam vseh možnosti za ta odgovorni poklic.

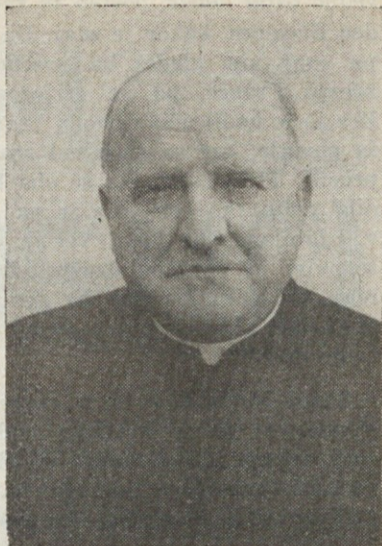
Začel sem se priporočati Materi

božji, da bi se prav odločil. Neko soboto v začetku počitnic sem po obhajilu prosil tudi Svetega Duha za razsvetljenje. Zdelo se mi je, da mi Marija tiho, skrivnostno govori: „Večkrat si že ponavljal, da bi rad izbral poklic, v katerem bi mogel zvesto služiti Bogu in največ dobrega storiti za narod in domovino. Jezus, moj Sin, te kliče. Hodi za njim! Postani duhovnik! Jaz te bom spremljala in podpirala!“

Iz oči so mi privrele solzé. Tiho sem zašepetal: „Marija, hvala ti! Storil bom, kar si mi svetovala. Postal bom duhovnik.“ Mojo dušo je objel mir, ki mi ga svet ni mogel dati.

Neko nedeljo v začetku počitnic pa sem se nekoliko pomudil v župnišču. Župnik me je prijazno opomnil, da bo treba kmalu narediti prošnjo za vstop v semenišče. „Saj si se gotovo že odločil, da boš postal duhovnik, ali ne?“ me je vprašal z nasmehom. „Dá, odločil sem se! Toda še nisem popolnoma miren“, sem mu odgovoril. „Rad bi o tem še govoril z vami.“ — „Dobro!“ mi je odgovoril župnik. „Danes teden je naše žegnaniše. Pridi na kosilo, pa bova sestavila prošnjo. Ali boš prišel?“ — „Bom, Hvala lepa za povabilo!“ sem mu odgovoril, se od njega poslovil in odšel proti domu.

Pred seboj sem opazil ata Lovrenca in soseda Miklavža, ki sta imela živahen pogovor med seboj. Govorila sta o meni.

Sosed Miklavž je nagovoril očeta: „Lovrenc, veš, nekaj bi ti rad prav odkritosrčno povedal, pa se bojim, da mi boš zameril.“ — „Prav nič ti ne bom zameril. Le kar odkrito povej, kar misliš!“ Sosed Miklavž je začel previdno govoriti: „Sina Gregorja si poslal v šole. Gotovo si mislil, da bo duhovnik, pa ne vem, če bo. Pravijo, da ga sosedova hči Franca nekaj moti.“

Oče Lovrenc mu odgovori: „Odkrito ti povem, sosed Miklavž, da bi rad videl, da bi bil moj sin Gregor duhovnik, ker sem prepričan, da bo v duhovniškem poklicu mogel največ dobrega storiti ne samo meni in naši hiši, ampak vsemu našemu narodu. Če pa ne bo duhovnik, želim le to, da bi

vedno ostal dober, pošten in zave-
den Slovenec, kakor je zdaj. Da bi
pa moj sin gledal za sosedovo
hčerjo Franco, pa ne verjamem.
Res jo je hodil učiti verouk, branje
in pisanje, ker so ga njeni starši
prosili. Toda tedaj sta še oba ho-
dila v ljudsko šolo. Ko je pa šel
v Ljubljano, ni hodil več k so-
sedovim in v njeno družbo. Zato
tega več nikjer nikar ne govori,
če hočeš ohraniti svoj ugled in
svojo čast!“

Sosed Miklavž je bil v zadregi.
Vendar se je po kratkem molku
spet oglasil: „Veš, Lovrenc, ško-
da bi bilo tvojega denarja, ki si
ga žrtvoval za sina, če ne bo postal
duhovnik!“

Oče Lovrenc mu odgovori: „Če
ne bo duhovnik, bo pa morda do-
ber zdravnik, uradnik ali profesor
ali kaj drugega. Svojega sina po-
znam in vem, da me ne bo razočar-
al, pa naj postane, kar hoče.“

Na razpotju sta se oče in sosed
Miklavž ločila.

Oče Lovrenc je vedel, da grem
za njim. Zato me je počakal. Ko
sem prišel do njega, sem mu re-
kel: „Oče, vse sem slišal, kar sta
govorila. Lepo se vam zahvalim,
da ste me tako odločno zagovarja-
li in branili. Vajin pogovor mi je
zelo olajšal odločitev za duhovniški
poklic. Postati hočem duhovnik.
Molite zame, da bi mogel biti do-
ber duhovnik!“ — „Vedel sem, da
se boš odločil tako!“ Bil sem gan-
jen. Privrele so mi iz oči solze;

pa ne samo meni, ampak tudi oče-
tu.

Prihodnjo nečeljo sem šel v
župnišče na kosilo. Ko smo bili še
pri kosilu, prihiti cerkovnik in
sporoči župniku, da so se pred go-
stilno fantje stepli in enega izmed
njih močno ranili. Župnik je takoj
vzel sveto olje in ranjencu podelil
zakrament sv. maziljenja. Žalosten
se je vrnil in rekel: „Ali vidiš, ka-
ko smo duhovniki potrebni! Zato,
bova kar zdaj napisala prošnjo za
vstop v bogoslovje“. Tudi ta do-
godek je pospešil in olajšal mojo
odločitev za duhovniški poklic.

Ko sem prošnjo podpisal, sva z
župnikom šla na moj dom. Župnik
je vsem našim povedal novico, da
sem podpisal prošnjo za vstop v
bogoslovje in da bom, če bo Bog
dal, čez pet let postal duhovnik.
Vsi: oče, sestra in bratje so bili
ganjeni. Mama pa je v joku od
veselja vzkliknila: „O Bog, saj ni-
smo vredni, da bi v naši hiši imeli
duhovnika!“

Župnik pa je rekel: „Mama, Bog
ga vam je dal, ker ste zanj tako
prosili Marijo! Zahvalimo se zanj
Bogu in Mariji!“

Tisti večer smo še dolgo ostali
pri družinski mizi v naši hiši in
se pogovarjali z župnikom. Jaz
sem se mu pa posebno zahvalil,
ker me je z zgledom in besedo učil,
kako naj v duhovniškem poklicu
ponižno in potrpežljivo služim Bo-
gu in ljudem, svojemu narodu in
svoji domovini.

(Dalje prihodnjič)

Johan Bojer — Božo Vodušek

Štirikrat so se morali tako peljati v mesto. Toliko so to leto lahko oddali pšenice. Seveda bogastvo to še ni bilo, ampak čevljar Bõ je vendarle dobil svoj denar. In pri vsaki vožnji so vzeli s seboj kaj domov. Za vsakega par volov, nov plug, kosilni stroj, nekaj vreč oglja, da bodo vsaj o božiču mogli kuriti z njim, ko bo pritisnil prerijski mraz. Predvsem seveda niso pozabili živeža za dolgo zimo. In Per Föll je imel še šiling, da je kupil Ani naprsno iglo. Anders pa je kupil za Olufa in zase vrvice za ribolov in materi nov mlin za kavo.

Ali četrtič je Ola Vatne vendar moral z njimi.

Na poti v mesto je sedel na vozu in pel. O, že sama misel, da bo spet videl nekaj novega, množico hiš, luči v oknih in izložbah, ljudi iz različnih krajev, malo vrvenja, cerkveni zvonik, konje in kočije, ženske v klobukih in v lepih oble-

kah! O, o, svet je bil vendar tako lep, da ni mogel ničesar drugega kakor peti. Da le ne bi bil ta prekleti mali voditelj, Morten, takoj od prvega trenutka, ko so prišli v mesto, tako zelo pazil nanj. „Ola!“ je bilo neprenehoma čuti, „pridi zdaj semkaj, Ola.“ Torej zdaj niti govoriti z ljudmi ne bo smel? „Kaj ne slišiš, človek? Velike novice iz domovine. Sverdrup je postal minister.“

To je bila velika novica. O tem se je bilo treba pogovoriti. Povsod, kamor je Ola prišel, je srečaval samo imenitne ljudi. „Odkod pa si ti? Iz Birija? Kaj, ni mogoče!“ In potem je Ola moral povedati kaj o svojem kraju. Ni bilo lahko tako hitro ločiti se. Če odkloniš požirek žganja, žališ ljudi. In če sam ne daš za požirek, si umazanec. Čudno, kako imenitne ljudi je to pot povsod srečaval.

Tisto jutro, ko se je vseh pet voz spet pričelo premikati v pre-

rijo, je na enem ležal Ola brez zavesti.

Zgodaj je še. Kal Skaret se smehlja v vzhajajoče sonce. Morten je bled. Biti sta se morala s celo gručo ljudi, da sta osvobodila Ola.

Ko so se čez dan ustavili, da bi kosili, so Olova vola izpregli, njeega samega pa so pustili, da je ležal in smrčal. Prav tako zvečer. Ali naslednje jutro je bil Ola na nogah še prej kakor drugi. Stal je s slamo v lasih in mežikal in bulil v sonce. In sonce, oddaljeno od njeega tisoče milj, celo večnost, je bulilo vanj. Ali si ti to, Ola? Zal mi je. Ampak jaz sem.

Seže v žep. Listnice ni. Ali je bil sanjal tisto o majhnih rdečih čeveljčkih za malega? Tako dobro so dišali. Seže v zunanji žep suk-nje, da, tukaj je eden. Res, kako lep čeveljček. Pa kje je drugi? Išče in išče po vseh žepih, na vozu, v zabojih. Vendar samo eden je.

To je vse, kar nese domov. Ko bi le imel zdaj pri roki puško! Potem bi vsaj lahko obračunal sam s seboj.

Zdaj vstajajo drugi. Tedaj pa se on spet hitro uleže, si zagrne obraz z vrečo in smrči. Sliši, kako vpregajo v voz njegove vole, in spet se zibljejo prek prerije.

Ali ta večer je bil tako lačen, da mu duh po pečeni slanini, ki je prihajal od ognja, ni dal miru. Malo se je dvignil in zahrkal. Oni so sedeli okrog ognja in jedli. Seveda so ga slišali, a nihče se ni obrnil. In še enkrat je prišla noč.

Izkopal je ostanke svojega živeža in spet zaspal.

In potem je prišel dan, ko so zagledali dim, ki se je vil iz koč. In naproti so jim prišle žene in otroci. Elza je nosila malega v naročju.

„Pozdravljeni doma!“ kliče že od daleč.

Šele, ko je sedel v koči in bi moral južinati, se je izvilo iz njeega. „Elza — ti si napravila neumnost, ko si me vzela. Pojdi vendar rajši domov k svojemu očetu. Saj morebiti še živi!“

„Ampak za božjo voljo, Ola!“ Obstala je sredi kočice in ga gledala.

„Vse sem zapravil.“ Zdaj ni hotel lagati, pa tudi sramovati se ni več mogel. Trdo ji je metal besede v obraz, da bi ji ne prišlo na misel, da bi mu odpustila.

„Vzemi otroka, Elza, in odpelji se domov! Potem bo vsega konec!“

Nekaj časa je tako govoril, potem je sklonila glavo in rekla: „Gotovo si potreben spanja, Ola. Najbolje je, da greš v posteljo.“

Ali ko je hotel vzeti plahto z voza, je obstal in ostrmel. Na vsej poti domov je ležal na dveh vrečah moke, ki sta bili zdaj sploščeni. Kdo ju je kupil? Spet tovariši? Ampak kdo? Per Föll? Ali Morten? Za trenutek je čutil v grlu kakor ihtenje, potem pa je stisnil pesti in se razjezil. O takem usmiljenju ni hotel nič vedeti. Če je bil tako strašno neroden, zakaj ga niso pustili, da bi poginil? Čemu, vraga, so se vtikali vanj?

Spet je prišla Elza iz kočje. Dolej mu še ni rekla hude besede. To je bilo najhujše. In zdaj pravi: „Še dobro, da tebi niso ničesar storili, Ola. Zdaj pa moraš pokazati, da si mož. In za prve tri vozove smo vendar dobili denar, tako da lahko plačamo vole in kosilni stroj.“

Tako? Besno jo je pogledal. Še nikoli ni čutil takega veselja, da bi jo pretepel, kakor zdaj. Tolažba? Ni maral nobene tolažbe. Najrajši bi bil vse po vrsti pretepel, pa ga obdajajo kakor rešilni angeli. Pojte k vragu! Ko bi le še živel Erik Foss! Potem bi vsaj lahko šel k njemu in ga prosil, naj ga spet pošteno pretepe. In to pot ne bi mignil niti z mezincem.

Proti koncu jeseni se je bližal mali naselbini samotni voz z volovsko vprego. Na kozlu je sedel Morten Kvidal, v vozu pa človek z rdečo brado in naočniki. Bil je župnik iz Northvillea.

Da, sicer je prebival v malem mestecu, ali njegove župnije so bile raztresene milje in milje po širni prerijski zemlji. Ta tukaj je bila bržkone sedma. In vse je moral obiskati, tako da je bil vajen potovanja in tresenja v prerijskem vozu. Za tako pot, ki je trajala dva tedna, je dobil deset dolarjev in — prosto vožnjo, hrano in prenočišče.

Pa saj je bilo jasno, da si je morala mala naselbina po tako dobri letini privoščiti božjo besedo. In kmalu so otroci iz Skareta te-

kali od hiše do hiše in sporočali, da je župnik prišel.

Erikovo kočjo so uredili, kolikor se je pač dalo, in Elza je prinesla tja namizni prt in posodo in nekaj jedi.

Zvečer sedi župnik pri koncu sveče, ki tiči v grlu steklenice, in se pripravlja na pridigo.

Tedaj se oglasijo koraki, v kočjo stopi orjaški mož z mogočno rjavo brado. Per Föll.

Ni prišel ponižno kakor morajo prihajati delavci v domovini, kadar obiščejo cerkvenega oblastnika. Zakaj ta tukaj prav gotovo ni bil poklican od kralja, da vodi občino. O ne, danes je Per Föll enako vreden župniku. Zato mu da roko in ga pozdravi.

Potem se usede in se obotavlja, preden prične govoriti. Ali ni prišel z nekim namenom? Seveda. Marsikaj resnega je, v čemer hoče preizkusiti župnika. Če le res kaj več razume kakor Per!

Mine ena ura, mineta dve. Komaj je bil Per le za špranjo odprl vrata, za katerimi vre in kipijo v njem, je takoj vse planilo na dan. Nazadnje se je izpovedal kakor otrok in je bil popolnoma brez moči. Ali mu župnik ve svetovati? Vse, kar je Per v samotni doživel tesnobe in videl strahov, je izvedel župnik od začetka do konca.

Ko ga mož z naočniki končno spremi iz kočje, mu stisne za slovo obe roki. Lahko noč, dragi prijatelj! Veliko je naših rojakov, ki se jim v preriji tako godi. Spominjaj se tega. Ali minilo bo. Posku-

si biti dober s svojo ženo in predvsem poskusi spati.

Bila je nedelja z jasnim jesenskim nebom in toplim vremenom. Sonce ni več žgalo, samo sijalo je in grelo. Ljudje so se zbirali v nedeljskih oblekah, s pesmaricami v roki. Iz nove naselbine sta prišla dva voza, polna ljudi, v katera sta bila vprežena po dva konja.

Služba božja se je vršila na prostem. Končno so ljudje v divjini spet videli duhovnika. Talar in ovratnik ima prav tako kakor v domovini. Njegov jezik je njihov. Iste pesmi so, ki so jih tolikokrat peli v domači cerkvi. Zdaj jih spet pojo — kakor takrat. Nekaj jih sedi na klopeh, drugi na travi. Za njimi sta ravnina in nebo, vse poje. In duhovnik stoji na vzvišenem kraju in dviga roki: Milost naj bo z vami, mir z Bogom, našim Očetom, in Gospodom Jezusom Kristusom.

Ljudje sklanjajo glave. Ana, Perova žena, že ihti. V naročju ima otroka, ki ji boža lica. Per Föll strmi v duhovnika in se igra s svojo brado. Ola gleda na pol v stran. Njegov od sonca in dežja razorani obraz je zaprt. Morten se čuti bolj prevzetega kakor kdajkoli v domači cerkvi. Niso le spomini, ki ga nosijo zdaj tja, da vidi mater in brate in sestre jasno pred seboj. Ginjenost drugih je, ki se zbira v njem. Ne zaradi tega, ker jim je to pot kakor nekak voditelj, ampak

ker so mu sam ne ve kako čudno blizu. Odkar so bili v mestu, Ola ni več ogovoril. Danes si nameni dati mu roko.

Po pridigi so spet zapeli cerkveno pesem. In zdaj so vse ženske ihte. Ne da bi jim bil župnik grozil ali jih prestrašil. Bili so spomini in domotožje, ki so jih v pesmi dvignili do nebes.

Potem jih je župnik v koči obhajal.

Za majhno mizo, ki je pokrita z belim prtom, stoji župnik z vinom in kruhom, ki ju je prinesel s seboj. Pred njim klečijo v polkrogu žene in možje na trdi zemlji, ki je bila Eriku Fossu pod. Sklanjajo ogorele obraze, sklepano svoje okorne, od dela zaznamovane roke. In majhna ilovnata koča okrog njih je tempelj.

Ko pa župnik položi Peru Föllu roko na glavo, jo zadrži na njej malo dalj kakor pri drugih. In Per čuti, kakor bi ga božal brat.

Nekaj korakov od kože stojita dva moža, učitelj Jo in Ola Vatne in se tiho pogovarjata.

„Kaj nisi šel k obhajilu?“ pravi Ola.

„Ne. Prav za prav ne vem, kako je s to stvarjo. Moram še nekaj časa razmišljati o tem. Pa ti? In tvoja žena?“

„Moja žena je šla. Ampak jaz — jaz moram najprej postati drug človek, preden se odločim za kaj takega.“

Prepričan isem, da je vera pomlad sveta, kot je zima sveta ateizem.

Pierre Emmanuel

novice iz Slovenije

Zlata maša nadškofa Pogačnika

V nedeljo 31. julija je ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik praznoval zlati jubilej svoje duhovniške službe. Bil je praznik za vso ljubljansko nadškofijo, še več: za vso Cerkev v Sloveniji. Ob jubilarantu so se zbrali vsi slovenski sobratje v duhovniški službi, zastopnik apostolskega sedeža v Jugoslaviji nadškof Michele Cecchini, predsednik jugoslovanske škofovske konference in zagrebški nadškof Franjo Kuharić, reški nadškof Josip Pavlišić ter goriški nadškof in apostolski administrator tržaške škofije Pietro Cocolin. Med duhovniki, ki jih je bilo nad 250, so bili zastopniki slovenske duhovščine iz najrazličnejših krajev. Iz ZDA je prišel prelat Baznik, iz Rima prelat Bavdaž, iz Trsta škofov vikar msgr. Škerl.

Ob 4 popoldne se je začelo zlato-mašno slavje. Z jubilarantom je sodelovalo 9 škofov in 80 duhovnikov. Pronuncij Cecchini je v slovenščini zmolil nad jubilarantom posebno molitev, Franc Lesjak iz Litije je nad-

škofa pozdravil v imenu vernikov, uvodne misli v bogoslužje je izrekel škof Lenič, ki je tudi prebral pismo Pavla VI. Papež je napisal med drugim: Pretrpel si mnoge neprilike in tudi vezi in tako vedno kazal svojo neomajno zvestobo do Cerkve in tega apostolskega sedeža in pravilno zavest svojih dolžnosti. Razen tega pričajo jasna načela in ravnanja tvojega pastoralnega dela o tvoji globoki duhovniški duši. Prizadeval si si za duhovniško preudarnost in modrost, da bi se duhovniki na najbolj primeren način poučevali v semeniščih, da bi se krščanska mladina temeljiteje poučila v modro urejenem katehetskem pouku o verskih in nravnih zapovedih in da bi se verniki vseh starosti bolje pripravili na prejem zakramentov. Končno je treba tvojemu duhovniškemu prizadevanju pripisati odlične pisateljske in tiskane pobude, ki si kljub nemajhnim težavam zaradi okoliščin pridobivajo vedno več bralcev in tako uspešneje sejejo nauk cerkvenega učiteljstva, evangelsko luč in poznavanje Cerkve ter ljubezen do nje... Pridigo je imel mariborski škof dr. Maksimilijan Držičnik, nekaj priložnostnih besed pa so med mašo povedali tudi drugi škofje. Med mašo se je menjavalo zborovsko petje (stolni zbor je pod vodstvom prof. Trošta pel Monteverdijevo „4-glasno mašo“) z ljudskim petjem in instrumentalnimi vložki. Orglal je Primož Ramovš. Ker niso mogli vsi verniki v stolnico, ki je bila prepolna že eno uro pred začetkom, so ozvočili tudi škofijsko dvorišče.

Po maši je nadškof svoje najožje sodelavce, goste in sorodnike pogostil v svojem nadškofijskem domu, kjer so se vrstile tudi čestitke.

Baragovo slavje v Dobrniču

Župnija Dobrnič na Dolenjskem ima letos več jubilejev: minilo je 900 let, odkar je bila ustanovljena kot prafara v Suhi krajini, 200 let, odkar je bila postavljena župnijska cerkev sv. Jurija, na praznik sv. Petra in Pavla pa je minilo 180 let, odkar je bil l. 1797 v Mali vasi rojen škof Friderik Baraga in bil še isti dan krščen v tej cerkvi.

Trojni jubilej so praznovali v nedeljo 10. julija. Zbralo se je blizu 4.000 vernikov. Bogoslužje je vodil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Jožef Pogačnik. Z njim so somaševali pomožni škof dr. Stanislav Lenič, p. Daniel Rupp, ki je zastopal marquetteškega škofa Salatka, tajnik celvelandskega škofa Hickeya Kosem, rektor Slovenika dr. Jezernik, arhidiacon Smerkolj, kanonika Šuštar in Fajdiga in številni drugi duhovniki iz Slovenije in obeh Amerik. Bogoslužje je bilo na prostem. Čez 300 pevcev združenih pevskih zborov iz Dolenjske je pelo pod vodstvom šentrupertškega kaplana Venčeslava Zadravca. Bilo je tudi veliko narodnih noš.

2. del proslave je vodil predsednik Baragovega odbora prelat dr. Vilko Fajdiga. Nastopili so združeni pevski zbori, domači pevski zbor, vmes so se zvrstili pozdravi raznih osebnosti iz domovine in tujine. Dekan teol.

fakultete dr. Franc Perko je dejal med drugim: Prosimo škofa Barago, ki je cenil Cerkev in jo dajal tudi drugim, naj jo ohranja v našem narodu, predvsem v našem času preizkušenj, ko mora marsikateri kristjan na račun svoje zvestobe Cerkvi in veri marsikaj slišati in biti celó v tem in onem prikrajšan. — Na koncu je Fajdiga prebral tri brzojavke, ki so jih nato v imenu vseh udeležencev, v imenu Baragovega odbora in nadškofa Pogačnika poslali papežu Pavlu VI., mons. Veraju v Rim (Kongregacija za zadeve svetnikov) ter Baragovi zvezi v Marquette v Ameriko. — Kot pripravo na slavje je župnija imela misijon že v marcu.

Dovoljenja za gradnjo cerkva

Predsednik Komisije SRL za odnose z verskimi skupnostmi Stane Kolman je 1. julija povabil na razgovor nadškofa Pogačnika, da bi obravnavala aktualna vprašanja, ki zadevajo odnose katoliške Cerkve z režimom. Kolman je med drugim obvestil nadškofa, da je bila dana lokacija za novo cerkev v Kisovcu pri Zagorju ob Savi. Govorila sta o lokaciji za novo cerkev v župniji Sv. Križ v Ljubljani. Nadaljujejo se pogovori o uporabi cerkve v Grobljah pri Domžalah v bogoslužne namene. Izpraznjeno bo župnišče v Lescah pri Radovljici in v Mostah v Ljubljani. Tudi stanovanje duhovnikov v Kranju bo rešeno. Dana je lokacija za cerkev v Novi Gorici, pogovori za lokacijo nove cerkve v Portorožu pa

se nadaljujejo. Komunistični režim je vsa leta otežkočal na vse mogoče načine popravila in zidanje cerkva, tiste cerkve, ki so jih partizani med revolucijo požgali, pa sploh ni dovolil obnoviti.

Strletova knjiga: Skrivnost Boga

„Družina“ je izdala knjigo profesorja na ljubljanski teološki fakulteti Antona Strleta z naslovom: Skrivnost Boga. Dr. Vilko Fajdiga jo imenuje najglobljo teološko knjigo na Slovenskem. Nauk o troedinem Bogu izvaja iz sv. pisma, nato obravnava svetopisemsko besedilo, kot ga najdemo v izročilu Cerkve, nato pri velikih teoloških mislecih, končno se pogloblja v vprašanje z lastnim razmišljanjem, ki upošteva ne le kulturo in miselne dosežke preteklosti, temveč tudi sedanjo teološko in filozofsko misel.

Nova knjiga o Kristusu

„Družina“ je skupaj z „Bogoslovnim vestnikom“ izdala knjigo o Jezusu Kristusu — začetniku krščanstva. Gre za prevod angleškega avtorja, zgodovinarja in bibličista Charlesa Harolda Dodda „Začetnik krščanstva“. Je strogo znanstvena, vendar napisana v poljudnem slogu.

Romanje bolnikov na Brezje

V soboto 9. julija je bilo IX. romanje bolnikov in invalidov na Brezje. Pripeljali so se z osebnimi avtomobili in avtobusi. Romarji so napolnili Marijino svetišče in ves prostor pred cerkvijo. S škofom Leni-

čem, ki je vodil bogoslužje ob oltarju pred cerkvijo, je somaševalo okrog 30 duhovnikov. Duhovniki so bolnikom med mašo podeljevali zakrament bolniškega olja. Škof Lenič jih je nagovoril: Vsi ste ljubljenci božjega kraljestva, ki je kraljestvo upanja, sreče in upanja! Vi ste bratje trpečega Kristusa in, če le hočete, z njim rešujete svet! Vas je izvolil Kristus, da ga upodobite v svojem življenju! V njegovem imenu vas Cerkev pozdravlja z ljubeznijo in se vam zahvaljuje. Zagotavlja vam prijateljstvo in podporo Cerkve ter svoj blagoslov. — Romanje je bilo veličastna manifestacija zaupanja v Marijino pomoč in vere okrog 6.000 slovenskih romarjev.

Potresni sunki poškodovali cerkve

16. julija so potresni sunki 6. stopnje zajeli področje Trstenika, Gorič, Tenetiš, Golnika, Seničnega, Srednje Bele, Kokre, Preddvora, Tržiča-Bistrice. Potresni sunek se je ponovil še naslednji dan. Poleg splošne gospodarske škode so poškodovane tudi cerkve in nekateri župnijski domovi.

Gospodinje v župniščih

V ljubljanski nadškofiji je le slaba tretjina duhovnikov, ki imajo plačano in zavarovano gospodinjo. Dobri tretjini gospodinji upokojenke. Tretjina duhovnikov pa je zaradi majhnih dohodkov brez lastne gospodinje, hodijo drugam na hrano ali si kuhajo sami.

med nami v Argentini

Dan slov. pesmi v Mendози

V nedeljo 19. junija je bil za rojake v Mendози „Dan slovenske pesmi.“ Na odru Slovenskega doma so se zvrstili s pevskimi nastopi otroci iz šolskega tečaja sv. Cirila in Metoda (prof. Božidar Bajuk), fantovski sekstet (Marko Bajuk ml.), duet Rezike Grintal in Danice Bajuk, tercet sester šmon, ženski del pevskega zbora in nazadnje mešani zbor (Božidar Bajuk).

Srebrni jubilej društva „Slovenska vas“

V nedeljo 31. julija je društvo „Slovenska vas“ praznovalo svojo 25-letnico. Slovenska vas je najbolj strnjeno slovensko naselje v Argentini, saj obsega nad 100 slovenskih družinskih hiš. Njen pobudnik in ustanovitelj je bil msgr. Janez Hladnik. — Ob 9,30 je bilo somaševanje v slov. cerkvi Marije Kraljice. Z msgr. Oreharjem, ki je pridigal, so somaševali superior lazaristov Franče Sodja, vikar Janez Petek, Mirko Grbec in Franci Barle, asistiral pa

je diakon Vinko Bokalič. Med mašo je pel mešani zbor pod vodstvom Ivana Meleta.

Po maši je bilo odkritje spominške plošče msgr. Janezu Hladniku v Domu, ki nosi njegovo ime. Slavnost je napovedoval Andrej Rot, dekliški zborček pod vodstvom ge. Zdenke Jan je zapel 2 pesmi, predsednik Doma Ludvik Šmalc je odkril ploščo, ki jo je blagoslovil msgr. Orehar, o msgr. Hladniku pa je govoril Ignacij Glinšek.

Po skupnem kosilu se je ob 4 začel kulturni program, ki ga je napovedoval Franci Stanovnik: pozdrav Ludvika Šmalca, nastop mešanega zbora in dekliškega seksteta (Ivan Mele), slavnostni govor Miloša Stareta, nastop otroškega zbora ter dekliškega zbora Zarja (Zdenka Jan), prizorček „Ob 25-letnici slovenske šole“ (ga. Janova), zborna mladinska recitacija Gregorčičeve „Soči“ (Ciril Jan) s sodelovanjem folklorne skupine, rajanje folklornih plesov (Bogo Rozina) in sklepna pesem vse nastopajoče mladine. —

Slovenska kulturna akcija

2. letošnji večer SKA (26. julija) je bil posvečen Beethovnu. Uvodne in spremne besede ob reproducirani glasbi je spregovoril Nikolaj Jeločnik. Na 3. večeru (12. avgusta) je predaval dr. Mirko Gogala o evangelizaciji današnjega sveta na podlagi apostolske spodbude Pavla VI. (1. del: nositelji evangelizacije), na 4. večeru (26. avgusta) pa je govorila o hrvaškem kiparju Ivanu Meštroviču kot človeku njegova hčerka Marica Meštrović.

Študijski tečaj KA

Katoliška akcija je julija organizirala za svoje mlade člane 4 večerni tečaj. Na njem so predavali dr. Marko Kremžar, lic. Milan Magister in dr. Alojzij Starc. Člani KA imajo poleg začetnega in sklepnega zborovanja vsako leto dvakrat na mesec sestanke, eno nedeljo na mesec pa rekolekcijo. Rekolekcija je za žene in dekleta vsako 3. nedeljo v mesecu, moške in fantje pa vsako 4. nedeljo.

Verska srečanja za mladino

Slov. dušno pastirstvo je organiziralo vrsto verskih srečanj za mladino po krajevnih domovih. Na njih so govorili France Bergant: Sv.pismo — božja in človeška knjiga; Avgust Horvat: Marksizem in krščanstvo; Alojzij Kukovica: Prava podoba Boga; Marijina prikazovanja — Lurd, Fatima. Božo Stariha: Kaj mi pomeni Kristus? Inž. Jernej Dobovšek: Vplivi tehnike na versko živ-

ljenje; Janez Pintar: Molitev — zakaj in kako? Dr. Alojzij Starc: Zakrament sprave. Maja in junija so bila predavanja v Slomškovem domu in v Našem domu v San Justu, po drugih krajih pa naslednje mesce.

Igra „utopljenec“

Mladinski oder iz Carapachaya je v režiji Tineta Kovačiča pripravil veseloigro Ivana Nestroya „Utopljenec“. Uprizoritev je bila najprej v soboto in nedeljo 16. ter 17. julija v Slovenskem domu v Carapachayu, v soboto 6. avgusta pa še na odru Slovenske hiše. Igrali so Marjeti Slabe, Ani, Miha in Frido Klemen, Marjeti in Jožko Senovršnik, Franci in Janez Žnidar, Franci in Jože Korošec, Jurij Komar, Gregor Papež, Pavel Sušnik in Martín Jeretina. Šepetalka je bila Marija Slabe, inspicient Martín Jeretina, sceno je pripravil Pavel Sušnik, za lučne efekte pa poskrbel Jože Korošec.

Seminar SKAD-a o krščanskem socialnem nauku

Slovensko katoliško akademsko društvo, ki mu predseduje Andrej Mele, je v avgustu organiziralo tečaj o krščanskem socialnem nauku. Tečaj je bil 8 večerov od 20. do 22. ure v mali dvorani Slovenske hiše, ki se je vse večere napolnila z udeleženci. Ob okrožnici Leona XIII. „Inmortalis Dei“ je predaval o krščanski ureditvi držav dr. Marko Kremžar; o začetkih socialnega vprašanja ob okrožnici „Rerum novarum“ istega papeža Jože Košiček; o obnovi družbenega reda ob okrožnici „Quadra-

gesimo anno“ Pija XI. Dušan Šušteršič; o modernem razvoju družbene reda v luči krščanskih načel ob okrožnici Janeza XXIII. „Mater et magistra“ Avgust Horvat; o miru med narodi, utemeljenem v resnici, pravici, ljubezni in prostosti, ob okrožnici Janeza XXIII. „Pacem in terris“ France Bergant; o delu za razvoj narodov ob okrožnici Pavla VI. „Populorum progressio“ dr. Maks Loh; o zmoti komunizma ob okrožnici Pija XI. „Divini Redemptoris“ Božidar Fink in o pastoralni konstituciji II. vatikanskega koncila o Cerkvi v sedanjem svetu „Gaudium et spes“ Milan Magister. — SKAD je poskrbel tudi razmnoženo slovensko besedilo vseh omenjenih cerkvenih dokumentov.

Mladinske maše in predavanja

Zvezna odbora SDO in SFZ sta organizirala po mladinskih mašah, ki so običajno na 1. nedeljo v mesecu v cerkvi Marije Pomagaj, za julijsko srečanje predvajanje filma o Fátimi, avgusta predavanje dr. Milana Komarja o sodobnih oblikah ateizma, za september pa predavanje dr. Vinke Brumna o branju. Poleg osrednjih mesečnih mladinskih maš so občasno tudi po krajevnih verskih središčih.

Zveza mater in žena

Na junijskem srečanju je predaval Pavle Fajdiga o ženi v slovenski politični emigraciji, julija Stanko Jerebič o ohranjanju naše skupnosti, avgusta pa Mira Eckerjeva o prehrani.

Zavetišče dr. Greg. Rožmana

31. julija je bil 8. redni občni zbor Zavetišča škofa dr. Gregorija Rožmana. Po končanih poročilih je bil izvoljen novi odbor: predsednik Matevž Potočnik, podpredsednik Ivan Ahlin, tajnik Jože Žerovnik, podtajnik Rudolf Keršič, blagajnik Vencelj Dolenc, podblagajnik Božo Šušteršič; odborniki: inž. Anton Matičič, Lovro Tomaževič, France Avguštin, Janez Jenko, Franc šturm. namestniki: Marjan šifrer, Jože Grabnar, Janez Kožar, Ivan šilar, Janez Jakoš, Jože Škerbec; nadzorni odbor: dr. Jože Dobovšek, Marjan Loboda in Janez Amon. — V zavetišču je sedaj 5 oseb: 1 gospa in 4 moški.

V nedeljo 28. avgusta je zavetišče praznovalo 2. obletnico blagoslovitve. Sv. mašo je daroval Jože Škerbec, po maši je govoril Avgust Horvat, potem je bilo skupno kosilo.

Dobrodelni mesec

Od 15. julija do 15. avgusta je med slovensko skupnostjo v Buenos Airesu že vrsto let dobrodelni mesec. Vincencijeva konferenca, dobrodelna ustanova slov. dušnega pastirstva, daje ob tej priložnosti svoj letni obračun in ponovno prosi za sodelovanje. Od 1. junija do 31. maja 1977 je Vinc. konferenca zbrala in razdelila 422.554,30. Poleg nabirk med rojaki v dobrodelnem mesecu prejema ustanova prispevke od rojakov namesto cvetja umrlim in ob nekaterih drugih priložnostih ter nabirke na veliki četrtek, na domobransko in Vincencijevo nedeljo.

Romanje v Lourdes

Okrog 2 tisoč rojakov se je zbralo v nedeljo 21. avgusta na romanju v Lourdesu. Romarski spored se je začel ob 15,30 pred lurško votlino s pozdravno pesmijo Mariji in z 2 desetkama rožnega venca, nato pa so bile pete litanije. Med ostalim delom rožnega venca je bila potem procesija v gornjo cerkev: za križem so šli možje in fantje, narodne noše, kip lurške Marije, ki so ga nosili 4 fantje v narodnih nošah, ministranti, duhovniki, redovnice in žene ter dekleta. Ob vstopu so romarji prejeli spominske podobice, potem pa je bila romarska sv. maša, pri kateri je bilo ljudsko petje, ki ga je spremljal na harmoniju štefan Drenšek. Mons. Anton Orehar je v pridigi priporočal molitev, tudi molitev rožnega venca, in posvetitev družin Jezusovemu in Marijinemu Srcu. 7 duhovnikov je spovedovalo in večina romarjev je prejela tudi sv. obhajilo.

Mladinski zborovski festival

Mladinski organizaciji SDO in SFZ sta organizirali festival mladinskih pevskih zborov v Slovenski hiši v soboto 20. avgusta zvečer. Ob polni dvorani občinstva in po pozdravnih besedah predsednice SDO Mari Groznik se je začel pevski program, ki sta ga napovedovala Veronika Fajfar in Marko Mele. V 1. delu so nastopili dekliški zbor „Zarja“ iz Slovenske vasi (ga. Zdenka Jan), fantovski sekstet iz Mendoze (Marko Bajuk ml.), in dekliški sekstet iz Slovenske vasi (Ivan Mele), v

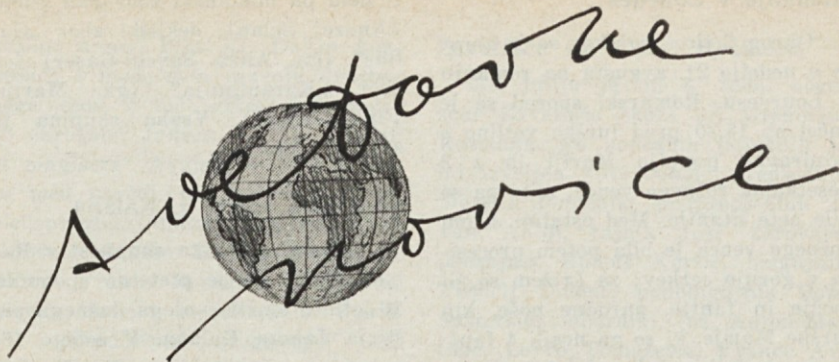
2. delu pa mladinski zbor San Justo (Andrej Selan), dekliški zbor „Gallus“ (ga. Anka Savelli-Gaser) ter zbor „Karantanija“ (ga. Marija Fink-Geržinič). Vsaka skupina je zapela 4 pesmi.

10-letnica smrti g. Kalana

Slovenska verska skupnost v Ramcs Mejiji se je pietetno spomnila 10-letnice smrti svojega dušnega pastirja Janeza Kalana. V soboto 13. avgusta zvečer je bila v Slonškovem domu komemoracija z uvodnimi besedami Marjana Šifrerja, petjem otroškega zbora (Anica Šemrov) in „Fantov na vasi“ (Jože Malovrh), govornom Janeza Brule in diapozitivi Marijana Šušteršiča. V nedeljo 14. je bila za pokojnika sv. maša ob veliki udeležbi Ramoščanov, ki jo je daroval msgr. A. Orehar in pri kateri je pel pevski zbor (Gabrijel Čamernik). Po maši je bil obisk groba z molitvami in pesmijo.

Žegnanje v San Martinu

V nedeljo 14. avgusta so rojaki v San Martinu obhajali farno žegnanje. V zavodu presv. Srca Jezusovega je bila sv. maša, ki sta jo somiševala sanmartinski škof Menéndez in slovenski krajevni dušni pastir France Bergant, pri maši pa je prepeval pevski zbor (Vinko Klemenčič). Škof se je Slovincem zahvalil za zgled vernosti in jih prosil, naj vedno in povsod odkrivajo resnico o komunizmu. — Opoldne je bilo v Domu skupno kosilo, ki se ga je udeležilo okoli 150 rojakov.

Katoliška Cerkev v Buenos Airesu

V letošnjem letu je nadškofija v Buenos Airesu objavila poročilo o stanju katoliške Cerkve v Buenos Airesu. Iz tega poročila posnemamo naslednje zanimive podatke. Nadškofija je bila ustanovljena pred 357 leti z odlokom papeža Pavla V. dne 30. marca 1620. Obsega ozemlje mesta Buenos Aires in otoka Martín García, ki merita 202 km² in štejeta 2.976.000 prebivalcev (vzet je v poštev samo ožji, občinski teritorij, ne pa Veliki Buenos Aires, ki šteje blizu 10.000.000 prebivalcev).

Buenosaireška nadškofija je razdeljena na 159 župnij. V vsaki župniji je povprečno 19.000 prebivalcev. Dušnopastirsko službo opravlja 988 duhovnikov, od katerih je 418 škofijskih duhovnikov, 570 pa redovnikov. Na vsakega duhovnika pride povprečno 3.000 prebivalcev.

V nadškofiji sta dva kardinala (Caggiano in Aramburu), je devet

škofov, 386 redovnikov, ki niso duhovniki, 2.970 redovnic in 121 bogoslovcev. Nadškofija ima 16 sirotišnic, štiri zavetišča za stare ljudi in 22 dispanzerjev. V tridesetih bolnišnicah in sanatorijih so redovnice in duhovniki, v 14 bolnišnicah pa samo duhovniki.

Zelo uspešno je cerkveno delovanje na vzgojnem področju. Na ozemlju nadškofije je 40 župnijskih šol in 12 šol, ki jih vzdržujejo redovniki oz. redovnice, ter 13 zasebnih katoliških kolegijev. Te šole obiskuje: v ljudskih šolah 76.000 učencev in učenk, v srednjih šolah 43.000 dijakov. Poleg tega je še katoliška univerza „Santa Maria de los Buenos Aires“ z devetimi fakultetami in petimi inštituti. Dalje je še 9 višjih inštitutov, 11 šol za profesorje (profesorado) in bogoslovje.

Zanimiv je tudi podatek, da je v nadškofiji 13 narodnostnih skupin (med temi tudi slovenska) s svojimi lastnimi duhovniki.

R. Sm.

Prihodnji mednarodni evharistični kongres v Lurdu

Prihodnji mednarodni evharistični kongres, ki bo dvainštirideseti po vrstnem redu, bo v Lurdu leta 1981. V istem letu bo poteklo sto let od prvega mednarodnega evharističnega kongresa, ki je bil v Lilu v Franciji leta 1881.

Tako odločitev je sprejel papež Pavel VI. na predlog stalnega odbora organizacije mednarodnih evharističnih kongresov, upošteva je prav omenjeno dejstvo, da je bil pred sto leti prvi mednarodni evharistični kongres tudi v Franciji.

Pred tem je stalni odbor sporočil svoj predlog tudi stalnemu svetu francoske škofovske konference. V njegovem imenu je izrazil marsejski nadškof msgr. Etchegaray popoln pristanek in sporočil, da bi bil najprimernejši kraj za proslavo stoletnice mednarodnih evharističnih kongresov lurško svetišče. Svoje zadovoljstvo nad to izbiro je izrazil tudi škof Tarba in Lurda msgr. Donze.

Na ta način bo Francija, ki je že od vsega početka dala tolik zagon ustanovi evharističnih kongresov, saj jih je bilo v sami Franciji deset, zadnji leta 1914, po 63 letih znova sprejela v svoji Cerkvi to ustanovo, ki je doslej že romala skoraj po vseh delih sveta in vedno in povsod vzbujala vnemo dejavne ljubezni in gojila edinstvo ob evharistični skrivnosti.

R. Rus

400-letnica rojstva slikarja Rubensa

Letos je minilo štiristo let, odkar se je rodil veliki flamski slikar Peter Pavel Rubens. Rodil se je 1577 v Siegenu na Westfalskem, umrl pa je l. 1640 v Antwerpnu. Osem let je bival v Italiji, kjer je v svojih slikah združil nordijsko tradicijo z italijanskim humanizmom. Posebej pa nam je drag, ker je naslikal nešteto prekrasnih Marijinih slik. Rubens ni slikal svojih Marij, da bi pred njimi poklekali in jih častili, ampak je hotel predvsem zbuditi občudovanje, veselje in ponos, ker je Marija ena izmed nas, naša Mati. Tudi če je božja mati, je vedno tudi naša mati.

Z njeno pomočjo in z njeno milostjo lahko postanejo vse matere svete v nebesih.

Ko so Rubensa vprašali, kaj bi rad imel kot spomin na svoj grob, je odgovoril: sliko Marije z Detetom Jezusom ali pa kip Marije v marmorju. Slika, o kateri je govoril, je bila ena njegovih zadnjih slik o poveličanju Device. To sliko so nato postavili na grob tega velikega flamskega slikarja, ki počiva v cerkvi sv. Jakoba v Antwerpnu.

R Rus

Število diakonov v Cerkvi

Po statistikah iz letošnjega aprila je v katoliški Cerkvi 3135 stalnih diakonov. V Afriki jih je 55, v Latinski Ameriki 389, v Severni Ameriki 1875, v Aziji 50, v Avstraliji in Oceaniji 34, v Evropi pa 732.

KJE JE KAJ

UVODNIK	Škofovska sinoda: kateheza otrok in mladinc (A. S.)	577
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Krmar današnje Cerkve	578
	Konec ali začetek (Franc Sodja)	591
	Birma, zakrament okrepitve rasti v Kristusu (Slov. medšk. past. svet)	596
	Marijina prikazovanja v Fátimi (S. Zamjen)	602
60 LETNICA KREKOVE SMRTI	Janeza Ev. Kreka delo in plačilo (V. Bru- men)	580
	Janezu Ev. Kreku v spomin (O. Župančič)	584
NAŠA VPRAŠANJA	Verski običaji v naših družinah (B. Bajuk)	593
	Zvestoba nazaj — poslanstvo za naprej (Z. Simčič)	619
SODOBNA VPRAŠANJA	Ob 60-letnici boljševiške revolucije (T. De- beljak)	606
	Kambodža... Jokaj, zemlječa draga! (Iva Vi- vod)	614
RAZNO	Moje življenje in delovanje (Gregor Mali)	624
LEPOSLOVJE	Vseh mrtvih dan (Mirko Kunčič	583
	Karel Mauser: Pokopališča, Sanjsko življe- nje, Čakanje	585, 589, 595
	Navček (Vladimir Truhlar)	586
	Njen grob (Ivan Cankar)	587
	Vsesvetna skrivnost (Milena Merlak)	590
ROMAN	Izseljenci (Johan Bojer — Božo Vodušek ..	627
NAVICE	Novice iz Slovenije	631
	Med nami v Argentini	634
	Svetovne novice	638

Leto XLIV
Št. 10-11

Oktober - november 1977
Octubre - noviembre Nº 10-11

duhovno življenje

je slovenski verski mesečnik, ki ga
izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar);
urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio
Orehar — Ramón L. Falcón 4158,
1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la propiedad Intelectual
No. 1.313.507

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425,
1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna,
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.
ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass
Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.
Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304
St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103,
USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview
Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3,
Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzu-
tta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mo-
horjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Letna naročnina v Argentini in obmejn-
nih državah je 3.000 pesov; v ZDA in
Kanadi 9 dolarjev; v Avstriji 160 šilin-
gov; v Italiji 5.000 lir; druge proti-
vrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158,
1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema in stalna zaglavja
„Duhovnega življenja“ in „Božjih ste-
zic“: Stane Snoj.

Držite se svojih društev, organizacij, berite slovenske knjige, slovenske časopise! Skromni so v primerjavi z listi v velikem svetu, toda naši so, v slovenski besedi so pisani. In kako človeku dobro dé, ko dobi ob obilici tuje literature list v domači besedi. Vsaj toliko biti povezan s slovensko skupnostjo, da greš na njene prireditve, da se čisto ne odtujiš in ne izgubiš. Zato skupnost za vsako ceno, pa četudi se kdaj med sabo malo skregate!

V tujini moramo gledati na to, da ohranimo čim dalje svoj jezik in pa tisto zavest, da bodo naši otroci vedeli, od kod so, kdo so bili njihovi predniki in kakšne dobrine so prinesli s seboj. Ta zavest se mora ohraniti vsaj še v petem rodu. In sramovati se nam ni treba ničesar. Slovenski narod ne zaostaja za nobenim drugim narodom: to je važna in nujna zavest, ki jo moramo imeti.

Skrb staršev mora biti, da njihovi otroci čim dalje gladko slovenski jezik govorijo. Temu namenu mora predvsem služiti gojitev branja. Materin jezik je naš narodni jezik. Otroci se v šolah uče tujega jezika. To je navadno tudi njih občevalni jezik. Njihov narodni jezik pa je slovenski! Ljubiti ga morajo kot svojo lastno mater; prav tako tudi slovenske šole in tečaje. Otroci, radi se učite slovenskega petja, branja in pisanja! Od tega je odvisna ohranitev slovenskega narodnega čuta in narodne zavesti.